

#METOO
#SLUTAVVERKAT
JÄMSTÄLLD ÅTERVÄXT

Efter Metoo-rörelsen och #slutavverket står vi inför en verklighet som kräver aktion och kallar på ansvar. Utställningen fokuserar på berättelser ur #slutavverket – skogsbranschens upprop mot sexism och sexuella trakasserier.

Utställningen ger dig möjlighet att ta del av en verklighetsbeskrivning som kan upplevas välkänd eller främmande. Oavsett vilket så är vi en del av den. Och vi måste lyssna. Bidra med dina egna berättelser och ge förslag på hur fakulteten bör arbeta för inkludering och mot ojämställdhet.

Välkomna!

Tid: 7 mars kl. 12:30
Invigning och öppningstal av Ann Dolling.
Utställningen pågår till och med 14 mars.
Plats: Lyckan (Jusgården)

Illustrationer: Lars Strömquist
Ärr: Lika villkorskommittén

Tina Sjöström och Ann Dolling, Fakulteten för skogsvetenskap, SLU

Bakgrund och läsanvisning

Det här är en analys av #slutavverket, skogsbranschens upprop mot sexism och sexuella trakasserier. Materialet är en sammanställning av den utställning som funnits på SLU i Umeå under perioden 7-14 mars 2018. Utställningen omfattar 8 teman som återgetts på en poster för varje tema. På postern finns en beskrivning av temat och en sammanfattning av berättelserna. Under detta har berättelserna i temat nålats upp. För att göra varje posters innehåll åskådligt återfinns beskrivning och sammanfattning i textrutorna och alla berättelserna under textrutorna nedan. För att förstå sammanhangen är det viktigaste är att läsa textrutorna. Berättelserna är med för att visa på att detta inte är enstaka företeelser och för att den som är intresserad ska kunna fördjupa sig.

Jämställdhet – en kvinnofråga

Jämställdhet – en kvinnofråga

Jämställdhetsarbete på samhälls- och organisationsnivå kan göras på många olika sätt och ha olika fokus. Ofta är målet detsamma – att kvinnor och män ska ha samma makt att förändra samhället och sina liv. Metoderna för att ta sig dit kan dock skilja sig åt och vara avgörande för hur hållbar förändringen faktiskt blir.

Traditionellt har organisation arbetat mycket med riktade satsningar inom jämställdhetsområdet. De här satsningarna har ofta riktat sig mot kvinnor, i försök att stötta dem i en utsatt situation eller att utbilda dem inom skicklighet eller hur de bör hantera sin utsatta situation bäst. Problemet med sådana satsningar är att de antingen saknar ett individuellt perspektiv på problem som är strukturella. Därför riktar sig satsningarna mot de individer som upplever negativa konsekvenser av ojämställdhet inom arbetsmarknaden och arbetsplatserna – inte mot de strukturer som skapar ojämställdhet. För att arbetet ska bli hållbart och få genomslag behöver processerna belysas och ifrågasättas utifrån en strukturell förståelse av makt och kön.

I berättelserna

I berättelserna ser vi beskrivningar av hur problemet med ojämställda strukturer göris kvinnors problem, såsom att kvinnor bör anta strategier för att inte råka ut för sexuella trakasserier eller hänsynslöshet. Ansvaret för förändring läggs således på den offren för ojämställda strukturer, inte på dem som upprätthåller strukturer. En berättelse visar också på det motstånd och utsatthet som en kan mötas av om en arbetar för jämställdhet.

Referenser

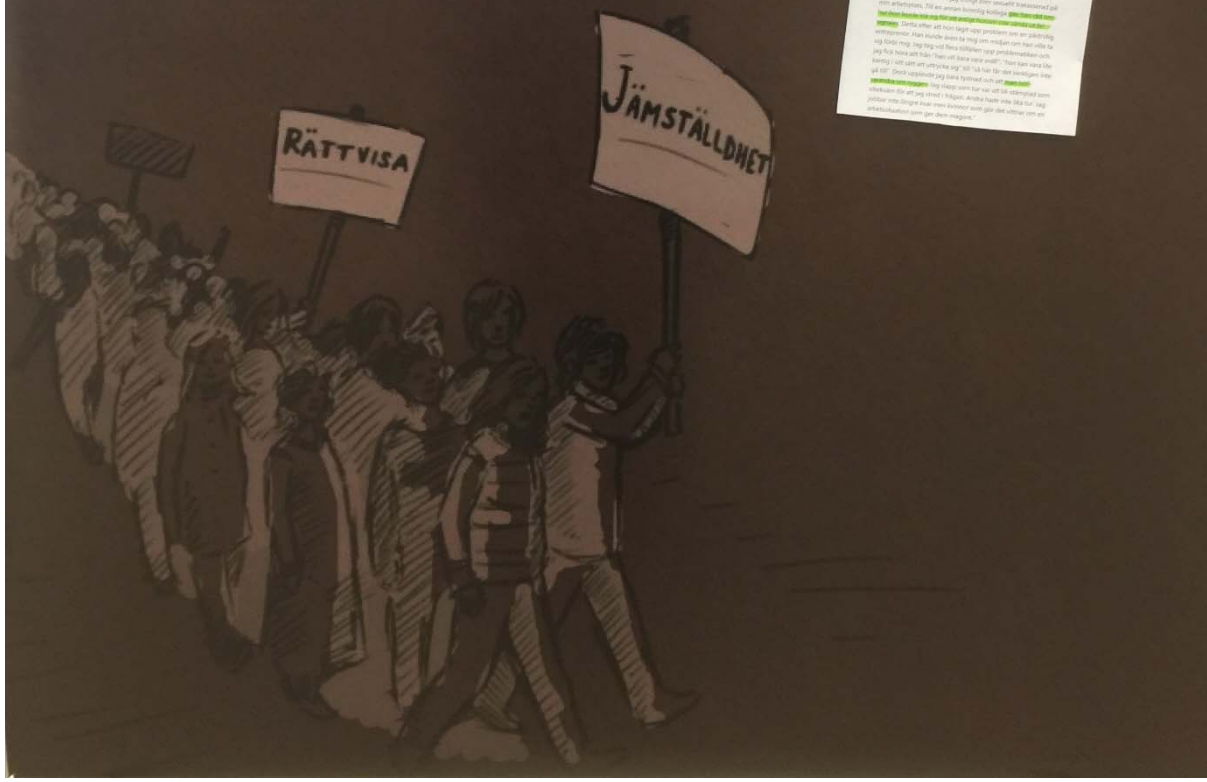
Powell, S. (2016). *Gender Equality and meritocracy*. Diss.

berättelsen av 27.1.16...
...och den ändå...
...och fortfarande...
...och fortfarande...

berättelsen av 28.1.16...
...och fortfarande...
...och fortfarande...
...och fortfarande...

28.1.16...
...och fortfarande...
...och fortfarande...
...och fortfarande...

berättelsen av 28.1.16...
...och fortfarande...
...och fortfarande...
...och fortfarande...

Jämställdhet – en kvinnofråga

Jämställdhetsarbete på samhälls- och organisationsnivå kan göras på många olika sätt och ha olika fokus. Ofta är målet detsamma – att kvinnor och män ska ha samma makt att förändra samhället och sina liv. Metoderna för att ta sig dit kan dock skilja sig åt och vara avgörande för hur hållbar förändringen faktiskt blir.

Traditionellt har organisation arbetat mycket med riktade satsningar inom jämställdhetsområdet. De här satsningarna har ofta riktat sig mot kvinnor, i försök att stötta dem i en utsatt situation eller att utbilda dem inom sakfrågor eller hur de bör hantera sin utsatta situation bäst. Problemet med sådana satsningar är att de antar ett individuellt perspektiv på problem som är strukturella. Dessutom riktar sig satsningarna mot de individer som upplever negativa konsekvenser av ojämställdhet inom arbetsmarknaden och arbetsplatsen – inte mot de strukturer som skapar ojämställdhet. För att arbetet ska bli hållbart och få genomslag behöver processerna belysas och ifrågasättas utifrån en strukturell förståelse av makt och kön.

I berättelserna

I berättelserna ser vi beskrivningar av hur problemet med ojämställda strukturer görs till kvinnors problem, såsom att kvinnor bör anta strategier för att inte råka ut för sexuella trakasserier eller härskartekniker. Ansvaret för förändring läggs således på offren för ojämställda strukturer, inte på dem som upprätthåller strukturerna. En berättelse visar också på det motstånd och utsatthet som en kan mötas av om en arbetar för jämställdhet.

Referenser

Powell, S. (2016). *Gender Equality and meritocracy*. Diss.

Berättelse nr 26 i sin helhet: "Under delar av min praktik fick jag en hel del kommentarer om mitt utseende. Både av min handledare, hans chef och av maskinförare. De trodde säkert att de var snälla och visade uppskattning men det är inte så roligt att få oönskade kommentarer om att man är snygg/har snygg rumpa av män som man sen ska vara ensam med mitt ute i skogen. Jag hade inget behov av att få höra det av någon av dem. Men jag bara svalde det och tänkte att det är så det är. Istället skämtade jag tillbaka på deras nivå. Som jag har lärt mig att man ska."

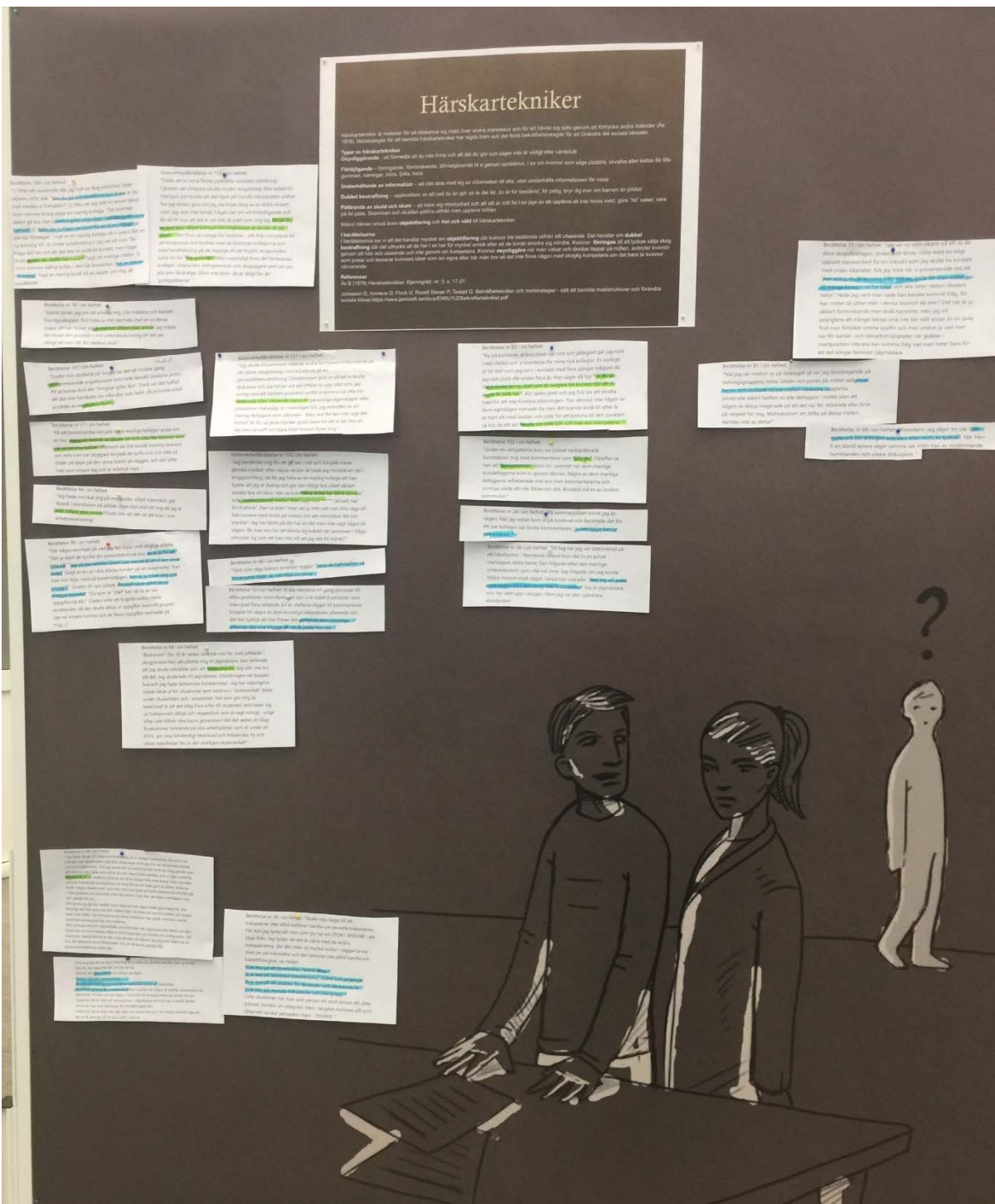
Berättelse nr 27 i sin helhet: "Under studietiden då jag med flera försökt driva lika villkorsfrågor och jämställdhetsfrågor har jag fått höra att ingen bryr sig om varken mig eller vad jag tycker, att jag är en pk-kärring, att det är mitt fel att någon blir utkastad från eftersläpp och hånleende försökt mig till att gå in i diskussioner bara för att provocera. Alla gånger helt utan att jag "bett" om det, och alla gånger har de varit fulla. Jag har haft "turen" att alla sedan bett om ursäkt och det var inte menat så eller så. För att nästa gång bete sig precis likadant mot mig eller andra."

Berättelse nr 47 i sin helhet: "Jag var den enda kvinnan på min arbetsplats, och den enda som inte blev inbjuden till utbildningar och trivselaktiviteter. När jag påtalade detta var det alltid en slump att jag inte fick vara med. På mitt företag, SCA, fick alla nyanställda kvinnor gå kommunikationskurs, två dagar om hur man bemöter härskartekniker, komplett med rollspel och allt, för att lära oss kommunicera med våra manliga kollegor. Inte en tanke på att lära männen bete sig..."

"Berättelse nr 57 i sin helhet: "Vi har träff för alla anställda i föreningen och ska diskutera genus och jämställdhet i hela gruppen tillsammans. Frågan löd hur ska vi göra för att lyckas behålla våra kvinnligt anställda. Läget just då var att det var knappt en anställd kvinna per lokalkontor och lösningen som alla kom fram till var: varje kvinna ska själv sätta sig ner och berätta för sina medarbetare på varje lokalkontor hur hon vill ha det. Självtänkte jag: hur sannolikt är det att jag stärker respekten och relationen till mina 10 manliga kollegor om jag ska sitta på ena sidan bordet och alla de andra på andra sidan bordet och berätta för dem vad jag anser är kränkande eller steg över gränsen??? Det utsatta ansvaret borde inte ligga på den ensamt kvinnligt anställda /Mellanskogare"

Berättelse nr 114 i sin helhet: "På en tidigare arbetsplats hade jag problem med en manlig kollega. Han kunde ibland kliva in på mitt kontor och stänga dörren om sig för att han ville prata allvar. Han uttryckte ofta sin oro om jag verkligen klarade av mitt arbete och att han fanns där om jag behövde hjälp. Han ifrågasatt ibland mina beslut trots att besluten ofta var grundade på hans önskemål. Det var som att hans mål var att få sätta mig på plats. Han var självutnämnd kvinnokämpe trots att det yttrade sig på väldigt märkliga sätt. För företagshälsan berättade han att de kunde prata med mig eftersom jag troligt blev sexuellt trakasserad på min arbetsplats. Till en annan kvinnlig kollega gav han råd om hur hon borde klä sig för att enligt honom inte sända ut fel signaler. Detta efter att hon tagit upp problem om en påstridig entreprenör. Han kunde även ta mig om midjan om han ville ta sig förbi mig. Jag tog vid flera tillfällen upp problematiken och jag fick höra allt från "han vill bara vara snäll", "han kan vara lite kantig i sitt sätt att uttrycka sig" till "så här får det verkligen inte gå till". Dock upplevde jag bara tystnad och att man höll varandra om ryggen. Jag slapp som tur var att bli stämplad som obekvämt för att jag stred i frågan. Andra hade inte lika tur. Jag jobbar inte längre kvar men kvinnor som gör det vittnar om en arbetssituation som ger dem magont."

Härskartekniker

Härskartekniker

Härskartekniker är metoder för att tillskansa sig makt över andra människor och för att hävda sig själv genom att förtrycka andra individer (Ås 1978). Motstrategier för att bemöta härskartekniker har tagits fram och det finns bekräftarstrategier för att förändra det sociala klimatet.

Typer av härskartekniker

Osynliggörande - att förmedla att du inte finns och att det du gör och säger inte är viktigt eller värdefullt

Förlöjligande – förringande, förminskande, tillintetgörande bl a genom språkbruk, t ex om kvinnor som sägs pladdra, skvallra eller kallas för lilla gumman, kärringar, höns, fjolla, hora

Undanhållande av information – att inte dela med sig av information till alla, utan undanhålla informationen för vissa

Dubbel bestraffning – upplevelsen av att vad du än gör så är det fel, du är för bestämd, för petig, bryr dig mer om barnen än jobbet

Påförande av skuld och skam - att känna sig misslyckad och att allt är mitt fel t ex pga av att uppleva att inte hinna med, göra ”fel” saker, vara på fel plats. Skammen och skulden påförs utifrån men upplevs inifrån

Ibland räknas också även **objektifiering** och **hot och våld** till härskartekniker.

I berättelserna

I berättelserna ser vi att det handlar mycket om **objektifiering** där kvinnor blir bedömda utifrån sitt utseende. Det handlar om **dubbel bestraffning** där det uttrycks att de t ex har för mycket smink eller att de borde sminka sig mindre. Kvinnor **förringas** till att lyckas sälja skog genom sitt kön och utseende och inte genom sin kompetens. Kvinnor **osynliggörs** när män viskar och skickar lappar på möten, avbryter kvinnor som pratar och lanserar kvinnors idéer som sin egna eller när män tror att det inte finns någon med skoglig kompetens om det bara är kvinnor närvarande.

Referenser

Ås B (1978) Hersketekniker. Kjerringråd. nr. 3, s. 17-21.

Jonasson D, Amneus D, Flock U, Rosell Steuer P, Testad G. Bekräftartekniker och motstrategier - sätt att bemöta maktstrukturer och förändra sociala klimat.<https://www.jamstallt.se/docs/ENSU%20bekraftartekniker.pdf>

Berättelse 100 i sin helhet: "1) Efter ett kundmöte där jag haft en lång workshop säger säljaren inför alla. ”Kan du gå och beställa en taxi åt oss är du snäll medan vi fortsätter?” 2) Efter att jag sökt en annan tjänst inom samma bolag säger en manlig kollega. ”Det kommer säkert gå bra, han (chefen) gillar unga tjejer han kan forma som han vill” 3) ”Man ska tydligen ha bröst för att få en VD roll på det här företaget”. Sagt av en manlig kollega då vi precis fått en ny kvinnlig VD. 4) Under arbetsintervju: Jag vet att man ”får” fråga det här och att det inte är politiskt korrekt, men frågar ändå:

tänker du skaffa barn snart? Sagt att manlige chefen. 5) ”Hon kommer aldrig lyckas i den här branschen, hon är alldeles för snygg”. Sagt av manlig kund till en säljare, om mig, på kundbesök."

Berättelse nr 115 i sin helhet: "Sökte ett av mina första jobb efter avslutad utbildning. Tjänsten var inköpare på ett mindre skogsbolag. Blev kallad till intervjun och tyckte att det löpte på bra tills rekryteraren undrar hur jag tänker göra om jag ska köpa skog av en äldre, ensam man. Jag som inte förstår frågan ber om ett förtydligande och får då till svar att det är väl inte så svårt som ung tjej. Ta på dig en kort kjol, något urringat och högklackat så skriver de på direkt.... det finns så många fler historier - allt ifrån rumpdask till att kindpussas och kramas med de kvinnliga kollegorna och bara handhälsning på de manliga till att högsta skogschefen kallar en för "lilla gumman". Men samtidigt finns det fantastiska kollegor i branschen, entreprenörer och skogsägare som ser oss alla som likvärdiga. Glöm inte dom, de är långt fler än "grottgubbarna".

Berättelse nr 78 i sin helhet: "Ibland tycker jag om att sminka mig. Lite maskara och kanske fixa ögonbrynen. Fick höra av min närmsta chef en av dessa dagar att han tycker jag är mycket sötare utan smink. Jag måste ha missat den punkten i min arbetsbeskrivning att det var viktigt att vara söt för chefens skull."

Berättelse 101 i sin helhet: "Under min studietid på Skogis var det ett mindre gäng jaktintresserade yngrekursare som hade beställt likadana jackor. På jackorna stod det "Skogisar gillar djur". Dock var det tydligt att det inte handlade om vilka djur som helst, då jackorna också pryddes av en playboy bunny."

Berättelse nr 77 i sin helhet: "På ett kontorsmöte började mina manliga kollegor prata om en hur snygg en svensk skidåkare var och vilka fler kvinnor som var av samma kaliber. Eftersom de inte kunde komma överens om vem som var snyggast började de surfa runt och titta på bilder på tjejer på den stora duken på väggen, och där sitter man som ensam tjej och är måttligt road..."

Berättelse 94 i sin helhet: "Jag hade sminkat mig på morgonen, vilket människor gör ibland. I korridoren på jobbet säger min chef till mig att jag är mkt sötare utan smink. Visste inte att det var ett krav i min arbetsbeskrivning."

Berättelse 98 i sin helhet: "Här några exempel på vad jag fått höra i mitt dagliga arbete: "Det är klart de tyckte din presentation var bra, du är ju fin att titta på" "Jag vill ha samma nyckel som henne så att vi kan sova ihop!" (Sagt av en av våra största kunder på ett kundmöte) "Kan inte hon följa med på kundmiddagen, hon är ju både ung och snygg?!" "Grattis till nya jobbet, din chef väljer alltid dom snygga tjejerna!" "Du som är "chef" kan väl ta de här uppgifterna då?" (Sades inför ett tjugotal andra chefer skrattandes då det skulle delas ut uppgifter inom ett projekt. Jag var ensam kvinna och de flesta uppgifter hamnade på mig....)"

Berättelse nr 111 i sin helhet: "Jag skulle tillsammans med de andra sommarpraktikanterna på ett större skogsbolag i norra Dalarna gå en jämställdhetsutbildning. Utbildningen gick ut på att vi skulle diskutera och jag börjar vid ett tillfälle ta upp (det som jag ansåg vara ett faktiskt problem) varför vi kvinnor så ofta blir bedömda efter utseende hellre än personliga egenskaper eller prestation. Halvvägs in i meningen blir jag avbruten av en manlig deltagare som utbrister - Men dra för fan inte upp det kortet! Ni får så jävla mycket gratis bara för att ni ser bra ut.... Jag blev så paff och bara tillät honom tysta mig."

Berättelse nr 116 i sin helhet: "Jag bestämde mig för att gå ner i vikt och började träna ganska mycket, efter några veckor så hade jag minskat en del i kroppsomfång, då får jag höra av en manlig kollega att

han tyckte att jag är duktig och gör det riktigt bra vilket såklart kändes bra att höra. Han sa även "dina bröst har blivit mindre" och "mellanrummet mellan låren upp mot ***** (könet) har blivit större". Han sa även "man vet ju inte vad man törs säga till folk numera med tanke på metoo och att människor lätt blir kränkta". Jag har tänkt på det här en del men inte sagt något till någon, får man ens lov att känna sig kränkt när personen i fråga uttrycker sig som att han inte vill att jag ska bli kränkt?"

Berättelse nr 40 i sin helhet: "Sånt som sägs bakom kvinnors ryggar; "hade de haft hälften så stora tuttar hade de inte köpt en pinne".

Berättelse 12 i sin helhet: "Vi ska rekrytera ett gäng personer till olika positioner inom företaget och vi är totalt 6 personer som intervjuat flera sökande. En av cheferna lägger till kommentarer kopplat till några av dom kvinnliga sökandenas utseende och det blir tydligt att han finner det viktigt att dom kvinnliga sökande ska vara snygga för att få jobba hos oss."

Berättelse nr 68 i sin helhet: "Bedrövad" För 35 år sedan avrådde min far, som jobbade i skogsbranschen, att utbilda mig till jägmästare. Han befarade att jag skulle betraktas som ett kuttersmycke. Jag ville inte tro på det. Jag studerade till jägmästare. Utbildningen var toppen bra och jag hade fantastiska kurskamrater. Jag har naturligtvis också råkat ut för situationer som beskrivs i "slutavverkat" både under studietiden och i arbetslivet. Det som gör mig så bedrövad är att det idag finns killar till studenter som betar sig så fruktansvärt dåligt och respektlöst, rent ut sagt svinigt - unga killar som tillhör våra barns generation! Att det sedan än idag förekommer beteende på våra arbetsplatser som är under all kritik, gör mig fullständigt bedrövad och förbannad. Fy och vilken besvikelse! Nu är det verkligen slutavverkat!

Berättelse nr 84 i sin helhet: "Jag hade länge ett hopp om förändring på en tidigare arbetsplats. De kom in så många nya toppenkillar med fina värderingar (som jag tror var rekryterade centralt och som aspiranter). Och jag kände att nu kanske det blir ändring. Insåg ganska snart att min tro inte hade varit annat än naiv. Dessa killar utsattes, som vi tjejer, också för härskarteknik av cheferna. Killarna var till en början fulla med energi, hade nya idéer och var framförallt prestigelösa och stod för om de hade gjort en tabbe. Detta var tyvärr något, bland annat, som min chef utnyttjade på bästa tänkbara FELAKTIGA sätt - Han jävlades och skrämdes med att polisen ringt eller att någon markägare ringt och påtalat fel osv...

Det spred sig ganska snabbt inom regionen om någon hade gjort något fel. Inte konstigt att man som ung kille istället väljer att hålla tyst om sina tabbar och skratta med sina chefer. Kan konstatera att deras snabbaste väg uppåt i karriären var att anamma samma jargong som cheferna.

Den sunkiga kulturen upprätthålls och inte heller blir organisationen bättre när den slutar lära av sina misstag. Med en ledningsgrupp som besitter en sunkig kultur och anammar maktmissbruk är den onda spiralen ett faktum. Det kommer aldrig att bli bra. De rekryterar bara likasinnade. Tror att de har en ganska hög personalomsättning under sig? Som ung tjej ska du bara bita ihop och jobba på, skratta med din chef, så kanske även du kan göra karriär, om du har tur. Tack till alla "bra killar" som stöttar oss tjejer. Ni som inte bär machoattityd. Ni som drar intelligenta istället för sexistiska skämt vid fikabordet. Ni som är lyhörda och inkluderar andra i samtal när någon är utanför (exempelvis vid jakt snack). Ni som inte kör bilen i 170 km/h till företagsmöten på annan ort och tycker att det är fränt att komma fram i någorlunda tid trots att ni startat färden senare än vad som behövdes för att hålla laglig fart. Listan kan göras lång men jag väljer att stanna där och vill avsluta med att säga att det är NI som jag vill ha som chef! / Kvinna"

Berättelse nr 112 i sin helhet: "Under tiden jag studerade till jägmästare så blev jag vid två olika tillfällen utsatt av två manliga kurskamrater. Vid första tillfället var vi några stycken på ett uteställe nere på stan. Jag var uppe och dansade och en av mina kursare kom upp på dansgolvet han med. När jag sedan ville gå därifrån så höll han fast mig trots protester. Han blev rätt hårdhänt men tillslut lyckades jag slita mig från greppet. Vid det andra tillfället var jag på ett av kårhusen och även denna gång var jag uppe på dansgolvet. En annan av mina kursare tryckte upp mig mot väggen med ett grepp om min hals när jag inte gick med på hans inviter. Jag har tagit upp båda händelserna men reaktionen har varit densamma. De blir så på fyllan ibland men de är egentligen fina och bra killar."

Berättelse nr 38 i sin helhet: "Skulle vilja lägga till att trakasserier inte alltid behöver handla om sexuella trakasserier. Här kan jag tycka att man som tjej har ett STORT ANSVAR - att säga ifrån. Jag tycker att det är värre med de andra trakasserier, där det sitter så mycket kultur i väggarna hur man ser på människor och det behöver inte alltid handla om könstillhörighet. se nedan. Vi är less på att förminskas, nedvärderas. Vi är less på sexistiska kommentarer, skämt och jargonger. Vi är less på att utsättas för skrämself- och härskarteknik. Vi är less på mentala trakasserier och övergrepp. I alla situationer har man som person ett stort ansvar att sätta gränser, behålla sin integritet. Men i längden kommer allt som oftast ett härskar perspektiv fram - TYVÄRR. "

Berättelse nr 85 i sin helhet: "Ny på kontoret, drömjobbet var mitt och jätteglad går jag runt med chefen och presenteras för mina nya kollegor. En kollega är fd chef som jag varit i kontakt med flera gånger tidigare då jag sökt jobb där under flera år. Han säger då typ " ja du ser, det krävdes en ny chef som är svagare för kvinnor för att du skulle få jobb här". Allt sades glatt och jag fick lov att skratta med för att inte förstöra stämningen. Tror absolut inte någon av dom egentligen menade illa men det brände ändå till efter år av hårt slit med studier och jobb för att komma till den punkten så fick de allt att handla om mitt kön och inte min kompetens."

Berättelse 102 i sin helhet: "Under en obligatorisk kurs via jobbet nedvärderade kursledaren mig med kommentarer som "lilla du". Därefter sa han att "kompetensen" kom in i rummet när dem manliga kursdeltagarna kom in genom dörren. Några av dem manliga deltagarna reflekterade inte ens över kommentarerna och somliga valde att inte låtsas om det. Anställd vid en av landets kommuner."

Berättelse nr 24 i sin helhet: "På sommarjobbet körde jag av vägen. När jag sedan kom in på kontoret och berättade det för ett par kollegor var första kommentaren: Ja men tjejer kan ju inte köra bil..."

Berättelse nr 56 i sin helhet: "Ett tag när jag var stationerad på ett lokalkontor i Norrlands inland kom det in en privat markägare, äldre herre. Han frågade efter den manlige virkesköpsaren som inte var inne. Jag frågade om jag kunde hjälpa honom med något. Varpå han svarade: "Nej, jag vill prata med någon som kan skog. Inte assistenten." Jag är jägmästare, och har växt upp i skogen. Men jag var den självklara assistenten." Fd anställd vid SCA.

Berättelse 55 i sin helhet: "Jag var ny som vikarie på ett av de stora skogsföretagen. Under mitt första möte med en högt uppsatt representant för en industri som jag skulle ha kontakt med under vikariatet, fick jag höra när vi presenterade oss att "han aldrig skulle komma ihåg vad jag hette för man möter ju så många kvinnor nu för tiden och alla heter nästan likadant haha!" Hade jag varit man hade han kanske kommit ihåg, för han möter så sällan män i denna bransch då eller? Det här är ju såklart förminskande men ändå harmlöst, men jag vill poängtera att många bäckar små inte blir nått annat än

en jävla flod man försöker simma uppför och man undrar ju vad man har för karriär- och nätverksmöjligheter när gubbar i maktposition inte ens kan komma ihåg vad man heter bara för att det klingar feminint /jägmästare

Berättelse nr 81 i sin helhet: "När jag var relativt ny på företaget så var jag föredragande på ledningsgruppens möte. Under min punkt på mötet satt vissa herrar och skickade lappar mellan varandra. Lapparna passerade säkert hälften av alla deltagare i mötet utan att någon av dessa reagerade på att det var fel, störande eller brist på respekt för mig. Motivationen att delta på dessa möten stärktes inte av detta!"

Berättelse nr 64 i sin helhet: "Klassikern: jag säger en sak i ett möte och blir antingen avbruten eller möts av tystnad. När Herr X en stund senare säger samma sak möts han av instämmande hummanden och vidare diskussion."

Berättelse nr 117 i sin helhet: "När jag på 90-talet blev klar med min utbildning och såg framemot att jobba i skogsbranschen, tog det inte lång tid innan jag fick bekanta mig med ordet härskarteknik. Jag fick tidigt lära mig att "öppna" ögonen för det som pågick . Att klarsynt se att det inte var mig det var fel på, det var pga att jag var kvinna som härskarteknikerna pågick och ännu idag pågår. Det hände till en början inte ofta, men då och då. När jag blev personalansvarig chef för en enhet förändrades mycket. Det kom inget från de manliga underställda, de respekterar människor och behandlar alla lika. Nej, det var från mina manliga kollegor och chefer som härskarteknikerna ständigt pågick och pågår fortfarande. De upplevde mig som ett hot. När jag säger något lyssnar ingen."

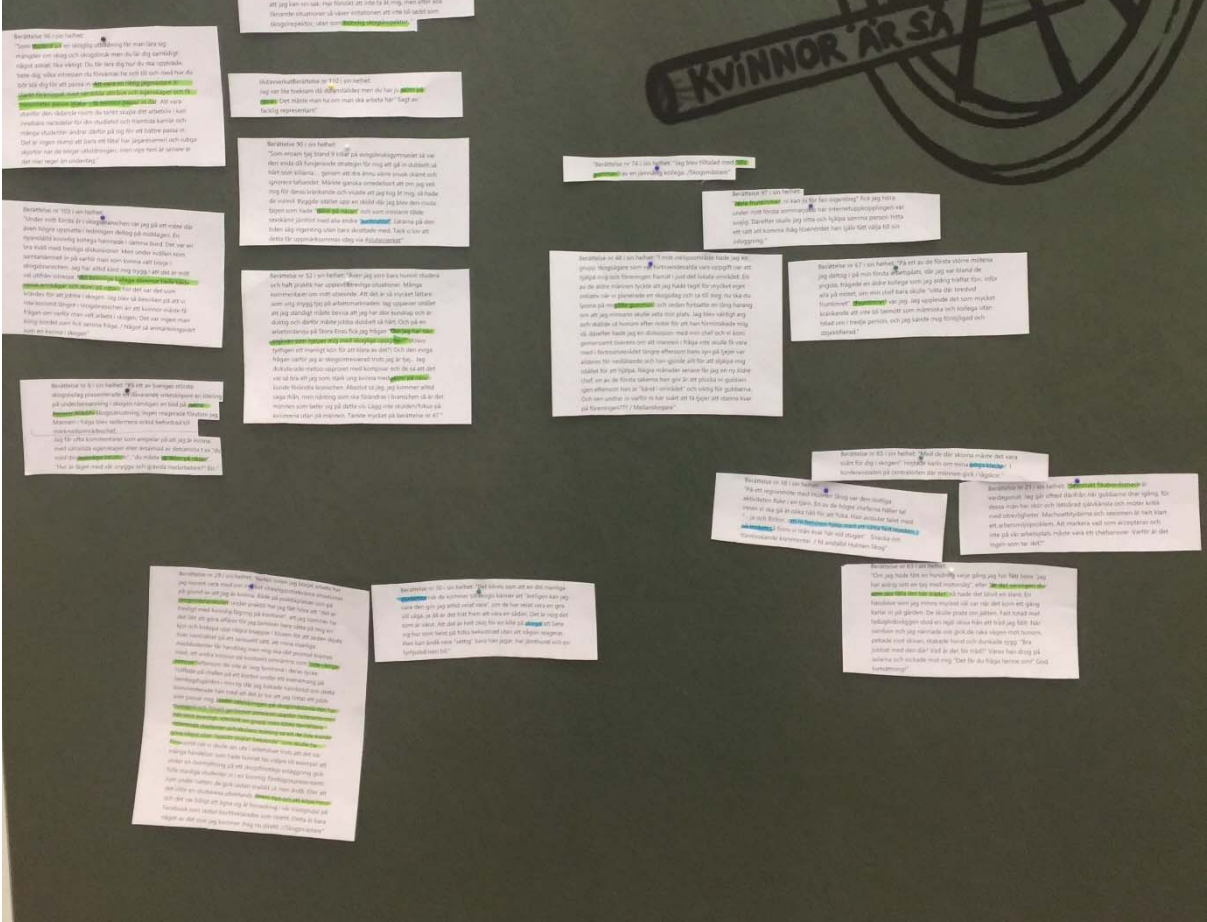
Normer och språk

Normer och språk

En norm brukar betyda det 'normala', ofta outtalat godtagbara beteendet i en social grupp. Det kan handla om utseende och klädd såväl som handlingar. Att passas in i normen ger fördelar, från att värdagsituationer flytar på lättare, till rena privilegier och makt. På liknande sätt skapar normer raddor för dem som inte passar in. Det ger upphov till diskriminerande strukturer. Normer är ett samlingsbegrepp för metoder och böcker för att förskjuta perspektivet från att fokusera på avvikare från normen, till att belysa den norm som tas för given (Nationella sekretariatet för genusforskning).

Berättelserna
Vadå? Många berättelser handlar om ett kvinnans stögsystem 'har skinn på näsan' och att det krävs för att kunna jobba med skogiga frågor. Varför behöver inte män ha skinn på näsan för att jobba i skogssektorn? Det finns också ett antal berättelser som handlar om språkbruket och som bidrar till att förminska eller att spejalerhandla kvinnor och som visar att de inte är en del av normen. Exempel på detta är att kvinnor berättas med epitet som 'känslig' föra sin yrkesroll. I en kvinnlig skogssektor i andra fall berättas det om 'skogiga jägarestater' som ska vara män eller åtminstone ha manliga attribut för att vara riktiga. Det förekommer förminsksamt och förbigående epitet som fruntinet, tjvta fruntinet, tja gumman osv. Kvinnor skogiga kompetens frågasats, 'är det verkligen du som ska fylla det här stället' eller 'Var du någon polkovnik som kan hjälpa dig med skogliga uppgifter?'. Även annat frågasatts som visar att kvinnorna inte är en del av normen. Det frågasatts om kvinnor kan sitta på mask på kroken vid färsk och om kläckestoma som bärs på normtullsförers kungeri i skogen.

Referenser
Nationella sekretariatet för genusforskning: <https://www.genus.se/ord/normomkliv/>

Berättelse nr 11 om kvinnor
"Ett manligt tekniskt utskickstjänst som inte är ett jobb... (text continues with a story about a male technician and a female colleague) ...

Berättelse nr 12 om kvinnor
"Ett manligt tekniskt utskickstjänst som inte är ett jobb... (text continues with a story about a male technician and a female colleague) ...

Berättelse nr 13 om kvinnor
"Ett manligt tekniskt utskickstjänst som inte är ett jobb... (text continues with a story about a male technician and a female colleague) ...

Berättelse nr 14 om kvinnor
"Ett manligt tekniskt utskickstjänst som inte är ett jobb... (text continues with a story about a male technician and a female colleague) ...

Berättelse nr 15 om kvinnor
"Ett manligt tekniskt utskickstjänst som inte är ett jobb... (text continues with a story about a male technician and a female colleague) ...

Berättelse nr 16 om kvinnor
"Ett manligt tekniskt utskickstjänst som inte är ett jobb... (text continues with a story about a male technician and a female colleague) ...

Berättelse nr 17 om kvinnor
"Ett manligt tekniskt utskickstjänst som inte är ett jobb... (text continues with a story about a male technician and a female colleague) ...

Berättelse nr 18 om kvinnor
"Ett manligt tekniskt utskickstjänst som inte är ett jobb... (text continues with a story about a male technician and a female colleague) ...

Berättelse nr 19 om kvinnor
"Ett manligt tekniskt utskickstjänst som inte är ett jobb... (text continues with a story about a male technician and a female colleague) ...

Berättelse nr 20 om kvinnor
"Ett manligt tekniskt utskickstjänst som inte är ett jobb... (text continues with a story about a male technician and a female colleague) ...

Berättelse nr 21 om kvinnor
"Ett manligt tekniskt utskickstjänst som inte är ett jobb... (text continues with a story about a male technician and a female colleague) ...

Berättelse nr 22 om kvinnor
"Ett manligt tekniskt utskickstjänst som inte är ett jobb... (text continues with a story about a male technician and a female colleague) ...

Berättelse nr 23 om kvinnor
"Ett manligt tekniskt utskickstjänst som inte är ett jobb... (text continues with a story about a male technician and a female colleague) ...

Berättelse nr 24 om kvinnor
"Ett manligt tekniskt utskickstjänst som inte är ett jobb... (text continues with a story about a male technician and a female colleague) ...

Berättelse nr 25 om kvinnor
"Ett manligt tekniskt utskickstjänst som inte är ett jobb... (text continues with a story about a male technician and a female colleague) ...

Berättelse nr 26 om kvinnor
"Ett manligt tekniskt utskickstjänst som inte är ett jobb... (text continues with a story about a male technician and a female colleague) ...

Berättelse nr 27 om kvinnor
"Ett manligt tekniskt utskickstjänst som inte är ett jobb... (text continues with a story about a male technician and a female colleague) ...

Berättelse nr 28 om kvinnor
"Ett manligt tekniskt utskickstjänst som inte är ett jobb... (text continues with a story about a male technician and a female colleague) ...

Berättelse nr 29 om kvinnor
"Ett manligt tekniskt utskickstjänst som inte är ett jobb... (text continues with a story about a male technician and a female colleague) ...

Berättelse nr 30 om kvinnor
"Ett manligt tekniskt utskickstjänst som inte är ett jobb... (text continues with a story about a male technician and a female colleague) ...

Berättelse nr 31 om kvinnor
"Ett manligt tekniskt utskickstjänst som inte är ett jobb... (text continues with a story about a male technician and a female colleague) ...

Berättelse nr 32 om kvinnor
"Ett manligt tekniskt utskickstjänst som inte är ett jobb... (text continues with a story about a male technician and a female colleague) ...

Berättelse nr 33 om kvinnor
"Ett manligt tekniskt utskickstjänst som inte är ett jobb... (text continues with a story about a male technician and a female colleague) ...

Berättelse nr 34 om kvinnor
"Ett manligt tekniskt utskickstjänst som inte är ett jobb... (text continues with a story about a male technician and a female colleague) ...

Berättelse nr 35 om kvinnor
"Ett manligt tekniskt utskickstjänst som inte är ett jobb... (text continues with a story about a male technician and a female colleague) ...

Berättelse nr 36 om kvinnor
"Ett manligt tekniskt utskickstjänst som inte är ett jobb... (text continues with a story about a male technician and a female colleague) ...

Berättelse nr 37 om kvinnor
"Ett manligt tekniskt utskickstjänst som inte är ett jobb... (text continues with a story about a male technician and a female colleague) ...

Berättelse nr 38 om kvinnor
"Ett manligt tekniskt utskickstjänst som inte är ett jobb... (text continues with a story about a male technician and a female colleague) ...

Berättelse nr 39 om kvinnor
"Ett manligt tekniskt utskickstjänst som inte är ett jobb... (text continues with a story about a male technician and a female colleague) ...

Berättelse nr 40 om kvinnor
"Ett manligt tekniskt utskickstjänst som inte är ett jobb... (text continues with a story about a male technician and a female colleague) ...

Normer och språk

”En norm brukar beteckna det ”normala”, ofta outtalat godtagbara beteendet i en social grupp. Det kan handla om utseende och klädsel såväl som handlingar. Att passa in i normen ger fördelar, från att vardagssituationer flyter på lättare, till rena privilegier och makt. På liknande sätt skapar normer nackdelar för dem som inte passar in. Det ger upphov till diskriminerande strukturer. Normkritik är ett samlingsbegrepp för metoder och teorier för att förskjuta perspektivet från att fokusera på avvikare från normen, till att belysa den norm som tas för given” (Nationella sekretariatet för genusforskning).

I berättelserna

Väldigt många berättelser handlar om att kvinnorna i skogssektorn ”har skinn på näsan” och att det krävs för att kunna jobba med skogliga frågor. Varför behöver inte män ha skinn på näsan för att jobba i skogssektorn? Det finns också ett flertal berättelser som handlar om språkbruket och som bidrar till att förminska eller att specialbehandla kvinnor och som visar att de inte är en del av normen. Exempel på detta är att kvinnor benämns med epitetet som ”kvinnlig” före sin yrkestitel, tex kvinnlig skogsinspektor. I andra fall berättas det om ”riktiga jägmästare” som ska vara män eller åtminstone ha manliga attribut för att vara riktiga. Det förekommer förminsande och förlöjligande epitet som fruntimret, jävla fruntimret, lilla gumman osv. Kvinnors skogliga kompetens ifrågasätts; ”är det verkligen du som ska fälla det här trädet” eller ”har du någon pojkvän som kan hjälpa dig med skogliga uppgifter”. Även annat ifrågasätts som visar att kvinnorna inte är en del av normen. Det ifrågasätts om kvinnor kan sätta på mask på kroken vid fiske och om klackeskorna som bärs på inomhuskonferens fungerar i skogen.

Referenser

Nationella sekretariatet för genusforskning: <https://www.genus.se/ord/normnormkritik/>

Berättelse 92 i sin helhet: "En manlig kollega uttryckte missnöje med en bild på en student. ”Det är ingen riktig jägmästare på bilden, den borde bytas ut”. Bildmotivet var en kvinnlig jägmästarstudent under en av dagarna i fält på en sverigeresa. Hon stod i en bäck och tog prover."

Berättelse nr 70 sin helhet: "Att ofta mötas av förvåning gällande mitt yrkesval och ofta samma förvåning när jag bevisat att jag kan sin sak. Har försökt att inte ta åt mig, men efter alla liknande situationer så växer irritationen att inte bli sedd som skogsinspektor, utan som kvinnlig skogsinspektor. "

Berättelse 96 i sin helhet: "Som student på en skoglig utbildning får man lära sig mängder om skog och skogsbruk men du lär dig samtidigt något annat, lika viktigt. Du får lära dig hur du ska uppträda, bete dig, vilka intressen du förväntas ha och till och med hur du bör klä dig för att passa in. Att vara en riktig jägmästare är starkt förknippat med särskilda attribut och egenskaper och få minoriteter passar in där - få kvinnor passar in där. Att vara utanför den rådande norm du tänkt skapa ditt arbetsliv i kan innebära nackdelar för din studietid och framtida karriär och många studenter ändrar därför på sig för att bättre passa in. Det är ingen slump att bara ett fåtal har jägarexamen och rutiga skjortor när de börjar utbildningen, men vips fem år senare är det mer regel än undantag."

Berättelse nr 110 i sin helhet: "Jag var lite tveksam då du anställdes men du har ju skinn på näsan. Det måste man ha om man ska arbeta här" Sagt av facklig representant"

Berättelse 90 i sin helhet: "Som ensam tjej bland 9 killar på skogsbruksgymnasiet så var den enda då fungerande strategin för mig att gå in dubbelt så hårt som killarna.... genom att dra ännu värre snusk skämt och ignorera tafsandet. Märkte ganska omedelbart att om jag vek mig för deras kränkande och visade att jag tog åt mig, så hade de vunnit. Byggde istället upp en sköld där jag blev den coola tjejen som hade "skinn på näsan" och som minsann tålde sexskämt jämfört med alla andra "surbrutor". Lärarna på den tiden såg ingenting utan bara skrattade med. Tack o lov att detta får uppmärksammas idag via #slutavverkat."

Berättelse nr 103 i sin helhet: "Under mitt första år i skogsbranschen var jag på ett möte där även högre uppsatta i ledningen deltog på middagen. En nyanställd kvinnlig kollega hamnade i samma bord. Det var en bra kväll med trevliga diskussioner. Men under kvällen kom samtalsämnet in på varför man som kvinna valt börja i skogsbranschen. Jag har alltid känt mig trygg i att det är mitt val utifrån intresse. Min kvinnliga kollega däremot hade både vassa armbågar och skinn på näsan. För det var det som krävdes för att jobba i skogen. Jag blev så besviken på att vi inte kommit längre i skogsbranschen än att kvinnor måste få frågan om varför man valt arbeta i skogen. Det var ingen man kring bordet som fick samma fråga. / Något så anmärkningsvärt som en kvinna i skogen"

Berättelse nr 6 i sin helhet: "På ett av Sveriges största skogsbolag presenterade en dåvarande virkesköpare en lösning på underbemanning i skogen nämligen en bild på nakna kvinnor iklädda skogsutrustning. Ingen reagerade förutom jag. Mannen i fråga blev sedermera också befordrad till marknadsområdeschef. Jag får ofta kommentarer som anspelar på att jag är kvinna med särskilda egenskaper eller avsaknad av detsamma t ex "du med din kvinnliga intuition", "du måste ha skinn på näsan", "Hur är läget med vår snygga och gravida medarbetare?" Etc."

Berättelse nr 52 i sin helhet: "Även jag som bara hunnit studera och haft praktik har upplevt otrevliga situationer. Många kommentarer om mitt utseende. Att det är så mycket lättare som ung snygg tjej på arbetsmarknaden. Jag upplever istället att jag ständigt måste bevisa att jag har stor kunskap och är duktig och därför måste jobba dubbelt så hårt. Och på en arbetsintervju på Stora Enso fick jag frågan "Om jag har nån pojkvän som hjälper mig med skogliga uppgifter?" (Krävs tydligen ett manligt kön för att klara av det?) Och den eviga frågan varför jag är skogsintresserad trots jag är tjej... Jag diskuterade metoo upproret med kompisar och de sa att det var så bra att jag som stark ung kvinna med skinn på näsan kunde förändra branschen. Absolut sa jag, jag kommer alltid säga ifrån, men nånting som ska förändras i branschen så är det männen som betar sig på detta vis. Lägg inte skulden/fokus på kvinnorna utan på männen. Tänkte mycket på berättelse nr 47."

Berättelse nr 29 i sin helhet: "Redan innan jag börjat arbeta har jag hunnit vara med om mycket otrevliga/obekväma situationer på grund av att jag är kvinna. Både på praktikplatser och på skogsmästarskolan, under praktik har jag fått höra att "det är trevligt med kvinnlig fägring på kontoret", att jag kommer ha det lätt att göra affärer för jag behöver bara sätta på mig en kjol och knäppa upp några knappar i blusen för att sedan skjuta över kontraktet på ett sensuellt sätt, att mina manliga medstudenter får handslag men mig ska det promptly kramas med, att andra kvinnor på kontoret omnämns som "inte riktiga kvinnor" eftersom de inte är nog feminina i deras tycke. Träffade på chefen på ett kontor under ett evenemang på hembygdsgården i min by där jag bakade tunnbröd och detta kommenterade han med att det är tur att jag hittat ett jobb som passar mig. Under

utbildningen på skogsmästarskolan har misogyni och förakt gentemot personer utanför heteronormen inte varit ovanligt, speciellt en grupp män tilläts terrorisera resterande studenter och skolans ledning sa att de inte kunde göra något eller "typiskt pojkar-beteende" som skulle ha försvunnit när vi skulle ses ute i arbetslivet trots att det var många händelser som hade kunnat tas vidare till exempel att under en övernattnings på ett skogsföretags anläggning gick fulla manliga studenter in i en kvinnlig företagsrepresentants rum under natten, de gick sedan snabbt ut men ändå. Eller att det inför en studieresa utomlands skrevs tips om att köpa horor och det var billigt att ägna sig åt förnedring i vår klassgrupp på Facebook som sedan bortförklarades som skämt. Detta är bara något av det som jag kommer ihåg nu direkt. //Skogsmästare"

Berättelse nr 30 i sin helhet: "Det känns som att en del manliga studenter när de kommer till skogis känner att "äntligen kan jag vara den gris jag alltid velat vara", om de har velat vara en gris vill säga, ja då är det fritt fram att vara en sådan. Det är nog det som är värst. Att det är helt okej för en kille på skogis att bete sig hur som helst på folks bekostnad utan att någon reagerar. Han kan ändå vara "vettig" bara han jagar, har jämthund och en fyrhjulsdriven bil."

"Berättelse nr 74 i sin helhet: "Jag blev tilltalad med "lilla gumman" av en jämnårig kollega. /Skogsmästare"

Berättelse 97 i sin helhet: "Jävla fruntimmer, ni kan ju för fan ingenting" fick jag höra under mitt första sommarjobb när internetuppkopplingen var svajig. Därefter skulle jag sitta och hjälpa samma person hitta ett sätt att komma ihåg lösenordet han själv fått välja till sin inloggning."

Berättelse nr 48 i sin helhet: "I mitt inköpsområde hade jag en grupp skogsägare som var förtroendevalda vars uppgift var att hjälpa mig och föreningen framåt i just det lokala området. En av de äldre männen tyckte att jag hade tagit för mycket eget initiativ när vi planerade en skogsdag och sa till mig; nu ska du lyssna på mig lilla gumman, och sedan fortsatte en lång harang om att jag minsann skulle veta min plats. Jag blev väldigt arg och skällde ut honom efter noter för att han förminskade mig så, därefter hade jag en diskussion med min chef och vi kom gemensamt överens om att mannen i fråga inte skulle få vara med i förtroenderådet längre eftersom hans syn på tjejer var alldeles för nedlåtande och han gjorde allt för att stjälpa mig istället för att hjälpa. Några månader senare får jag en ny äldre chef, en av de första sakerna han gör är att plocka in gubben igen eftersom han är "känd i området" och viktig för gubbarna. Och sen undrar ni varför ni har svårt att få tjejer att stanna kvar på föreningen??? / Mellanskogare"

Berättelse nr 67 i sin helhet: "På ett av de första större mötena jag deltog i på min första arbetsplats, där jag var bland de yngsta, frågade en äldre kollega som jag aldrig träffat förr, inför alla på mötet, om min chef bara skulle "sitta där bredvid fruntimret". "Fruntimret" var jag. Jag upplevde det som mycket kränkande att inte bli bemött som människa och kollega utan talad om i tredje person, och jag kände mig förlöjligad och objektifierad."

Berättelse inlämnad på Skogis: "När föreläsaren ropar efter den andra föreläsaren på exkursion och säger: "Ah, han är ju hopplös, han är som ett fruntimmer. Det fruntimmer som inte är mindre än 1,5 m från diskbänken är inget att ha." Jag hörde inte detta direkt från föreläsaren utan två manliga klasskompisar kom fram till mig FNITTRANDE och återberättade vad föreläsaren sagt. De frågar mig/utmanar mig att gå bort och säga ifrån: "Ska du inte bli arg nu?" Som om det är mitt ansvar att ta striden mot sexismen bara för att jag är kvinna ... (Jag sa åt dem att det inte är roligt och anmälde till kursledaren. Tror inte att det blev uppmärksammat, de har i alla fall inte berättat om det.)"

Berättelse nr 65 i sin helhet: "Med de där skorna måste det vara svårt för dig i skogen!" Hojtade karln om mina höga klackar. I konferenssalen på centralorten där männen gick i lågskor."

Berättelse nr 18 i sin helhet: "På ett regionmöte med Holmen Skog var den slutliga aktiviteten fiske i en tjärn. En av de högre cheferna håller tal innan vi ska gå åt olika håll för att fiska. Han avslutar talet med: " - ja och flickor, om ni behöver hjälp med att sätta fast masken på kroken så finns vi män kvar här vid stugan" . Snacka om förminskande kommentar. / fd anställd Holmen Skog"

Berättelse nr 21 i sin helhet: "Sexistiskt fikabordssnack är vardagsmat. Jag går oftast därifrån när gubbarna drar igång, för dessa män har skör och lättsårad självkänsla och möter kritik med otrevligheter. Machoattityderna och sexismen är helt klart ett arbetsmiljöproblem. Att markera vad som accepteras och inte på vår arbetsplats måste vara ett chefsansvar. Varför är det ingen som tar det?"

Berättelse nr 63 i sin helhet: "Om jag hade fått en hundring varje gång jag har fått höra "jag har aldrig sett en tjej med motorsåg", eller "är det verkligen du som ska fälla det här trädet" så hade det blivit en slant. En händelse som jag minns mycket väl var när det kom ett gäng karlar in på gården. De skulle prata om jakten. Fast lutad mot ladugårdsväggen stod en rejäl skiva från ett träd jag fällt. När sambon och jag närmade oss gick de raka vägen mot honom, pekade mot skivan, skakade hand och dunkade rygg. "Bra jobbat med den där! Vad är det för träd?" Varav han drog på axlarna och nickade mot mig "Det får du fråga henne om!" God fortsättning!"

Homosocialitet

Homosocialitet

Homosocialitet innebär att personer av ett kön dominerar ett visst socialt sammanhang. Begreppet skapades som ett sätt att förklara och förstå hur män söker sig till andra män, identifierar sig med andra män och föredrar en sociala kontakter i relation till andra män. Kvinnor utövar till och för sociala sammanhang, både privat eller offentligt, eftersom de står den intima och ofta ganska intima kulturen av samhället. Förutom att samhörigheten mellan kvinnor skapas och utvecklas i relation till andra kvinnor, så kan det också betonas kvinnors intresse för att som män är närvarande i relation till andra kvinnor. Detta kan betonas i relation till andra kvinnor i dessa möten där därför som gångbara strategier ofta att betona ett förhållande med något avsevärdt än människan i egenskap av att vara kvinna.

Ofta beskrivs basen som det mest tydliga exemplet på ett homosocialt sammanhang där kvinnor inte är utställda välkomna.

Identiteterna
Identiteterna visar på vilken stor roll basen spelar i socialiseringen på arbetsplatser inom skogssektorn. Kvinnorna berättar om känslor av ålets är ett betoni på bland annat näringslivet och de faktorer av identifiering som det sociala och fysiska miljöns basen skapar. Identiteterna väber också om hur män inom masskonsumtions möter värnar om värnans och styckor värnans sociala och ekonomiska positioner (mak).

Referens
Nationella sekretariatet för genusforskning – genus.nu

Identiteterna i 1 och 2 visar hur kvinnor som arbetar inom skogssektorn ofta har en förståelse för att de inte är lika som män. De är ofta mer sociala och har en förståelse för att de inte är lika som män. De är ofta mer sociala och har en förståelse för att de inte är lika som män.

Identiteterna i 3 och 4 visar hur kvinnor som arbetar inom skogssektorn ofta har en förståelse för att de inte är lika som män. De är ofta mer sociala och har en förståelse för att de inte är lika som män.

Identiteterna i 5 och 6 visar hur kvinnor som arbetar inom skogssektorn ofta har en förståelse för att de inte är lika som män. De är ofta mer sociala och har en förståelse för att de inte är lika som män.

Identiteterna i 7 och 8 visar hur kvinnor som arbetar inom skogssektorn ofta har en förståelse för att de inte är lika som män. De är ofta mer sociala och har en förståelse för att de inte är lika som män.

Identiteterna i 9 och 10 visar hur kvinnor som arbetar inom skogssektorn ofta har en förståelse för att de inte är lika som män. De är ofta mer sociala och har en förståelse för att de inte är lika som män.

Identiteterna i 11 och 12 visar hur kvinnor som arbetar inom skogssektorn ofta har en förståelse för att de inte är lika som män. De är ofta mer sociala och har en förståelse för att de inte är lika som män.

Identiteterna i 13 och 14 visar hur kvinnor som arbetar inom skogssektorn ofta har en förståelse för att de inte är lika som män. De är ofta mer sociala och har en förståelse för att de inte är lika som män.

Identiteterna i 15 och 16 visar hur kvinnor som arbetar inom skogssektorn ofta har en förståelse för att de inte är lika som män. De är ofta mer sociala och har en förståelse för att de inte är lika som män.

Identiteterna i 17 och 18 visar hur kvinnor som arbetar inom skogssektorn ofta har en förståelse för att de inte är lika som män. De är ofta mer sociala och har en förståelse för att de inte är lika som män.

Homosocialitet

Homosocialitet innebär att personer av ett kön dominerar ett visst socialt sammanhang. Begreppet skapades som ett sätt att förklara och förstå hur män söker sig till andra män, identifierar sig med andra män och förstår sin sociala position i relation till andra män. Kvinnor utesluts i de här sociala sammanhangen, både direkt eller indirekt, eftersom de stör den interna och ofta ganska intima kulturen av samhörighet. Förutom att samhörigheten män emellan skapas och återskapas i de här miljöerna, så kan där fattas informella beslut som även påverkar villkoren för de som inte är närvarande. I mansdominerade miljöer och arbetsplatser som präglas av homosocialitet blir minoriteten kvinnor väldigt synliga och deras särart tenderar att betonas. För kvinnor som vill avancera i dessa miljöer blir därför den gångbara strategin ofta att betona att de bidrar med något annorlunda än männen, i egenskap av att vara kvinna.

Ofta beskrivs bastun som det mest tydliga exemplet på ett homosocialt sammanhang där kvinnor inte är uttalat välkomna.

I berättelserna

Berättelserna visar på vilken stor roll **bastun** spelar i socialiseringen på arbetsplatser inom skogssektorn. Kvinnorna berättar om känslor av **olust** av att befinna sig bland nakna manliga kollegor och av känslor av **utanförskap** som den sociala och fysiska miljön i bastun skapar. Berättelserna vittnar också om hur män inom mansdominerade miljöer värnar om varandra och skyddar varandras sociala och ekonomiska positioner (makt).

Referens

Nationella sekretariatet för genusforskning – genus.nu.

Berättelse nr 11 sin helhet: "Jag var relativt nyanställd och det var mitt första möte av det större slaget. På kvällen var det enligt kollegorna sedvanlig bastu. Fick en smärre chock när jag klev in i bastun. Satt ett par nakna manliga kollegor där. De flesta var rejält berusade. Jag kände mig väldigt obekvämt och förstod ganska snabbt varför många av de få kvinnliga kollegor som var på mötet inte var där. /SCA Skog"

Berättelse nr 4 i sin helhet: "Bastubad är ett vanligt inslag i samkvämet, jag och min kvinnliga kollega har alltid badkläder medan chefen och de manliga kollegorna är nakna under handduken. Jag är obekvämt med hela situationen och väljer numera bort bastun trots att jag gillar att bada bastu och jag vet att mycket arbetsrelaterade frågor avhandlas där. "

Berättelse nr 17 i sin helhet: "I den här branschen ska det alltid badas bastu. Så fort det är en social aktivitet av något slag så ska man bada bastu. Min första trivselaktivitet när jag var nyanställd vid SCA var bastu. När jag kliver in i bastu sitter det ett antal nakna 50+ män. Några hade den goda smaken att ha handduk, en badshorts. Men första gången jag träffade några av mina nya kollegor var de nakna, och svettiga. Den situationen är inte särskilt okej. Det blir svårt att ha respekt för dem sen. Jag undrar hur organisationen kan tillåta det?! Efter det har jag slutat att vara med på bastubaden.

Många gånger är jag ensam kvinna. Det gör att jag blir exkluderad från sammanhanget. Medan männen umgås gör jag något annat. Går till mitt rum, tar en promenad, svarar på Mail, ringer samtal eller väntar på dem i en relaxavdelning (i de fall det finns sådan). Det betyder att de i bastun pratat om saker som jag inte är delaktig i. När jag sedan ansluter till dem känner jag mig alltid utanför. Anställd vid SCA"

Berättelse nr 7 i sin helhet: "Alla gånger jag egentligen velat basta när arbetslaget har varit iväg på teambuilding/konferens. Men så gör någon en så himla stor grej av tanken på att basta med en tjej att det inte känns kul längre. Brukar skylla på mailkorgen eller ta en löptur istället."

Berättelse nr 41 i sin helhet: "Det är inte kul att sitta i samma bastu med manliga kollegor som man vet drar sexistiska skämt; t ex om en sommarjobbbares bröst. Inte heller när dessa manliga kollegor är några i ledningsgruppen och borde föregå med gott exempel. Man vill bara ge upp. Hur ska man som kvinna kunna göra karriär? Ledningsgruppen är de som rekryterar en uppåt. Vilken kandidat väljer de? Förmodligen en som skrattar åt samma skämt. Inte jag, som är så jobbig, och är den som säger ifrån. /SCA-arbetare"

Berättelse nr 49 i sin helhet: "Henvålen. Detta mytomspunna jaktlott mitt i ingenstans. Jag har till skillnad från många kollegor haft "förmånen" att ha varit där. Nyfiken efter allt jag läst i tidningen. Absolut, jätteroligt att ha sett stället! Men uppenbart byggt för män, (troligen) av män. Jag var där tillsammans med ett antal kollegor för att delta i möte under några dagar. Trivselaktivitet utlovades efter mötets avslut. I sedvanlig SCA-ordning visade det sig vara bastu. Det uppenbara kvittot på att Henvålen är byggt för enbart män är att det bara finns ett omklädningsrum i relaxbyggnaden. Jättefin relaxavdelning, kristallkronor, skiffer och öppenspis. Men bara ett omklädningsrum. Exkluderandet återigen ett faktum. Trivselaktivitet fördelad per kön, män och kvinnor var för sig. Till och med där, på stället det skrivits spaltmetrar om i media, där det plöjts ner åtskilliga miljoner. Där har man valt att bygga ett omklädningsrum, istället för ytterligare ett sådant finns en liten "ankdamm" utgrävd utanför relaxen där man kan svalka sig. Mysigt."

Berättelse nr 22 i sin helhet: "I vår bransch umgås vi nakna. Inom vilken annan bransch bastar man när man ska vara social?! Bastar vi inte så jagar vi älg. Då sitter man inte naken, utan så påbylsad att man inte kan röra sig. Ensam och tyst på ett älgpass. Är man inte jägare får man sitta med en kollega. Tyst. Har man riktigt tur får man gå tillsammans med en riktig hundkarl. I de bästa av världar kan man kombinera jakt och bastu. Det är tämligen vanligt. För vanligt. En av mina första trivselaktiviteter vid SCA var en sådan kombinerad aktivitet. Jakt på dagen, bastu på kvällen. Efter det middag. Totalt cirka 40 pers. Varav 4 kvinnor. Efter jakt dagen åkte alla till ett konferenscenter. Detta ställe hade en manlig och kvinnlig bastu. Jag kommer ihåg att vi kvinnor satt utanför bastun och drack varsin cider. Två av dem hade inte jägarexamen. De kände sig extra utanför, eftersom de upplevde att de var "bihang". Sedan umgicks 90 procent av deltagarna för sig. Vid middagen efter detta var det uppenbart att jag var exkluderad. Jag satt med bara män till bordet. Män som fortsatte på samma konversation som de startat i bastun. Ingen av dem hade den goda smaken att uppdatera mig och bjuda in mig i samtalen. Det här är ett typexempel på strukturer i vår bransch. Känslan av att: Om jag opponerar mig mot detta sätt att umgås är jag konstig. Det ÄR SÅ man umgås. Man vet att man gillar läget, och nästa höst följer man snällt med på nästa kombinerade jakt- och bastuaktivitet. För om man inte följer med är man konstig. Man är den "som inte vill vara med i gemenskapen". Tänk vad många beslut som måste tagits i bastun efter att man fått skjuta en älg. Tänk vad många rekryteringar som inofficiellt blivit klara i bastun. I ett mörkt, svettigt och varmt rum där man som kvinna inte känner att man hör hemma. Och OM man trotsar sig själv och sätter sin bikinibeklädda röv i en bastu vet man att man känner sig olustig till mods. Har man riktigt otur får man dessutom se alldeles för mycket av sina

kollegor. Vilket hänt mig. Det är inte särskilt kul att se en naken manlig kollega. Det är inte särskilt kul att se en naken manlig kollega. Att sedan stå bredvid honom i kön till kaffeautomaten. Nej tack, inte en gång till! Nej, det är dags ändra umgängesform i skogsbranschen. Det är dags att bryta trenden av att exkludera en del av sina kollegor!"

Berättelse nr 5 i sin helhet: "En kvinnlig kollega på ett av Sveriges största skogsbolag blev utsatt för både verbala och fysiska sexuella kränkningar av en manlig kollega. När hon tar mod till sig och berättar för sin chef så får hon till svar, det där får du tåla. Både chefen och den manliga kollegan jobbar kvar inom bolaget och tystnad råder kring händelserna."

Berättelse nr 53 i sin helhet: "Tror att han hade en jobbig uppväxt och en dålig relation till sin mamma" Fick jag som förklaring av en av mina chefer då jag utsatts för sexuella trakasserier av en äldre kollega. SCA Skog"

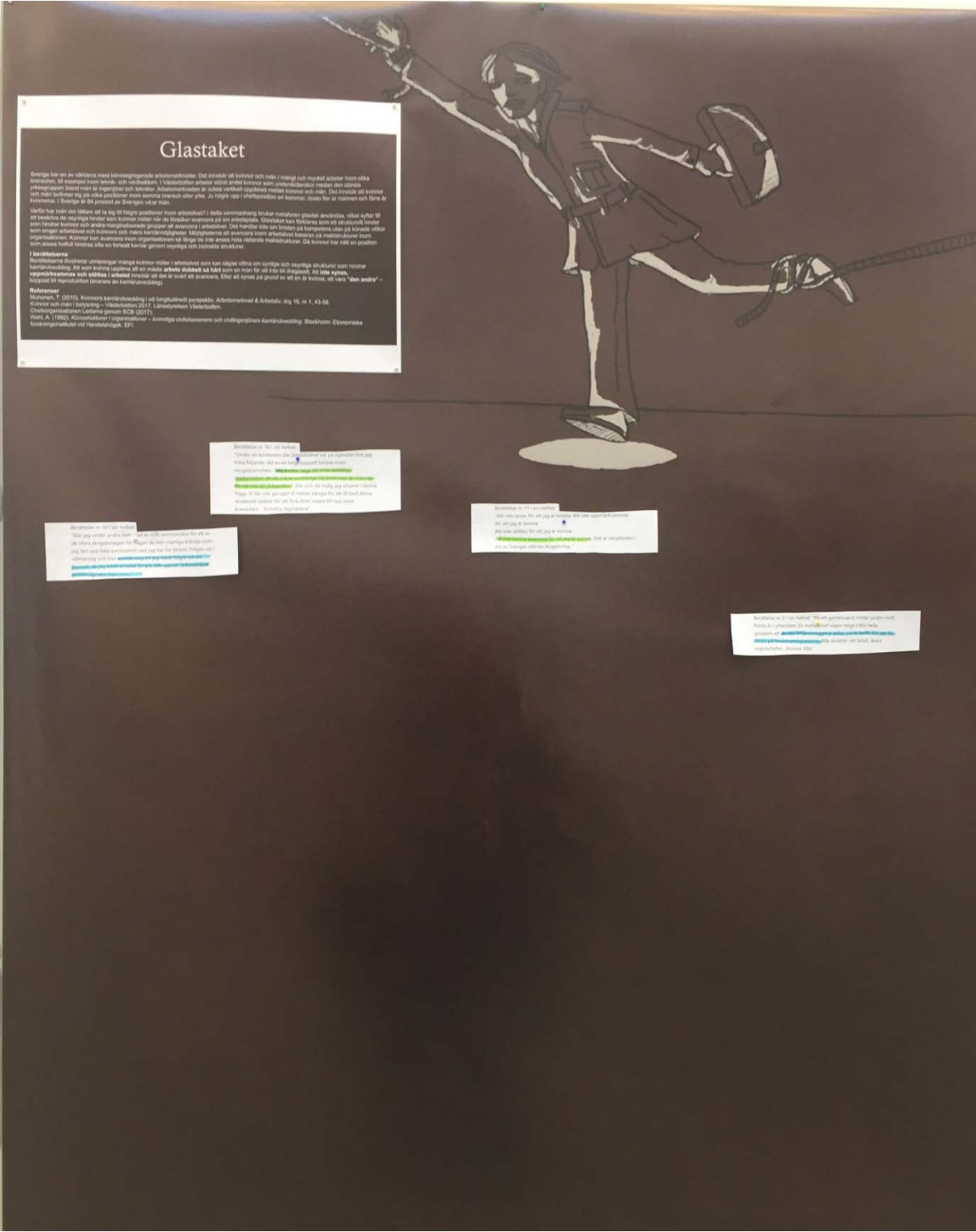
Berättelse nr 45 i sin helhet: "På mitt första sommarjobb med att göra uppföljningar av planteringar var det en planteringsförman som kollegorna på kontoret "varnade för". Han är så ful i mun sade man. Och det var han! Ska inte du komma och sitta i mitt knä så jag får ta på dig...osv osv. Han gjorde aldrig något konkret av sina hot, iallafall inte mot mig. Men hur kunde företaget som jag jobbade på, anlita en sådan person att ansvara för ungdomarna ute i skogen när de visste hur han betedde sig? /Jägmästaren"

Berättelse nr 42 i sin helhet: "På ett skogsföretag i Mellansverige finns en hög chef som tydligt visar att det inte är kompetens som räknas. Han har anställt sin svärson som mellancheff. Hans andra svärson är en entreprenör som jobbar för skogsföretaget, hos entreprenören är i sin tur skogschefens son anställd. Dessutom har denne chef en bror som jobbar inom samma bolag, på ett projektjobb som ingen annan hade chans att söka. Det är tydligt att familjeband och kulturella strukturer går före kompetens inom detta bolag. Det finns fler exempel på hur man anställt vänner och bekanta, någon gammal kursares eller chefs son. Är du kvinna och intelligent, men inte med det rätta kontaktnätet. Eller utan de rätta vännerna har du ingen chans att göra karriär vid det här företaget. Är du dessutom inte älgjägare har du ingenting att komma med. Alla dina chanser till avancemang är bortblåsta. /Jägmästare och kvinna med många år i branschen som hävdar att kompetens går före kompis. "

Berättelse nr 39 i sin helhet: "För ett antal år sedan sökte jag en specialisttjänst inom det område jag jobbat länge, internt inom ett av våra större skogsbolag. Jag var kraftigt påhejad av folk i organisationen och kände verkligen "Det är få som kan slå mig på fingrarna". Var på intervju, gjorde test. Test med till viss del "aldrig tidigare uppvisat resultat" (ur positivt perspektiv). Man lät mig veta att "jag låg bra till". Chefen för det eventuella nya jobbet ringde och ville meddela att vi var två personer kvar. Att jag var en av dem och att jag gjort en jättebra intervju. Det skulle bara ta ett par dagar att bestämma sig. Jag och den andra kandidaten visste om varandra. Tiden gick. Och gick. Jag fick ett nytt samtal och blev meddelad att det skulle dra ut på tiden. Till slut, flera veckor senare kom samtalet. " Jobbet har gått till "Pelle" ". Till saken hör att "Pelle" inte var den andra kvarvarande kandidaten. Jag blev chockad och kommer ihåg att jag tänkte: "Skämtar han?! Han kan ju ingenting om det här ämnesområdet". Chefen hade en lång utläggning och berättade att jag legat jättebra till, att jag är oerhört kompetent och omtyckt. Han hade också den goda smaken att tala om att jag kom tvåa. Ännu värre var att han ordagrant sade " Pelle kan ju inte så mycket om det här ämnesområdet, så jag skulle önska att du som kan det väl hjälper honom. Vi kanske kan se till att du kan gå på projekt här eftersom du tillhör en annan enhet, så att "Pelle" får hjälp". Som grädd på moset lade han till " Du

som är ung och kvinna, och jätteduktig. För dig kommer det fler chanser!". Jag var så ledsen. Jag kommer ihåg att jag grät otröstligt när jag kom hem den dagen. Inte för att jag inte fick jobbet. Det måste man tåla, jag har sökt andra jobb som jag inte fått. Det handlar inte om det. I det här fallet fick sig självkänslan en riktig törn. Jag har en väldigt prestationsbaserad självkänsla, vet att jag är hyfsat normalbegåvad och gick ut skogis med ett kursettdiplom. I det här fallet tog det hårt att jag blev slagen av någon med så tydligt lägre kompetens inom just det området. Senare visade sig att "Pelle" och chefen. Senare visade sig att "Pelle" och chefen umgås privat, åker på fjällturer och är allmänt polare. Den här anställningen gjorde att flera slutat, däribland jag. Att jag bytt arbetsgivare finns det många orsaker till, men detta är en kraftigt bidragande. En av de stora drivkrafterna är ju att jobba med kompetenta människor, oavsett kön. / Jägmästare"

Glastaket

Glastaket

Sverige har en av världens mest könssegregerade arbetsmarknader. Det innebär att kvinnor och män i mångt och mycket arbetar inom olika branscher, till exempel inom teknik- och vårdsektorn. I Västerbotten arbetar störst andel kvinnor som undersköterskor medan den största yrkesgruppen bland män är ingenjörer och tekniker. Arbetsmarknaden är också vertikalt uppdelad mellan kvinnor och män. Det innebär att kvinnor och män befinner sig på olika positioner inom samma bransch eller yrke. Ju högre upp i chefsposition en kommer, desto fler är männen och färre är kvinnorna. I Sverige är 84 procent av Sveriges vd:ar män.

Varför har män det lättare att ta sig till högre positioner inom arbetslivet? I detta sammanhang brukar metaforen glastak användas, vilket syftar till att beskriva de osynliga hinder som kvinnor möter när de försöker avancera på sin arbetsplats. Glastaket kan förklaras som ett strukturellt hinder som hindrar kvinnor och andra marginaliserade grupper att avancera i arbetslivet. Det handlar inte om bristen på kompetens utan på könade villkor som omger arbetslivet och kvinnors och mäns karriärmöjligheter. Möjligheterna att avancera inom arbetslivet baseras på maktstrukturer inom organisationen. Kvinnor kan avancera inom organisationen så länge de inte anses hota rådande maktstrukturer. Då kvinnor har nått en position som anses hotfull hindras ofta en fortsatt karriär genom osynliga och indirekta strukturer.

I berättelserna

Berättelserna illustrerar utmaningar många kvinnor möter i arbetslivet som kan sägas vittna om synliga och osynliga strukturer som hindrar karriärutveckling. Att som kvinna uppleva att en måste **arbeta dubbelt så hårt** som en man för att inte bli ifrågasatt. Att **inte synas, uppmärksammas och stöttas** i arbetet innebär att det är svårt att avancera. Eller att synas på grund av att en är kvinna, att vara ”**den andra**” – kopplad till reproduktion (snarare än karriärutveckling).

Referenser

Muhonen, T. (2010). Kvinnors karriärutveckling i ett longitudinellt perspektiv. Arbetsmarknad & Arbetsliv, årg 16, nr 1, 43-58.

Kvinnor och män i belysning – Västerbotten 2017. Länsstyrelsen Västerbotten.

Chefsorganisationen Ledarna genom SCB (2017).

Wahl, A. (1992). Könsstrukturer i organisationer – kvinnliga civilekonomers och civilingenjörers karriärutveckling. Stockholm: Ekonomiska forskningsinstitutet vid Handelshögsk. EFI.

Berättelse nr 50 i sin helhet: "När jag under andra året i rad av mitt sommarjobb för ett av de stora skogsbolagen får frågan av min manliga kollega (som jag lärt upp hela sommaren) vad jag har för timlön. Frågan var i välmening och han trodde nog att jag hade högre lön än honom, då jag både arbetat längre och agerat "arbetsledare". Visade sig vara tvärt om..."

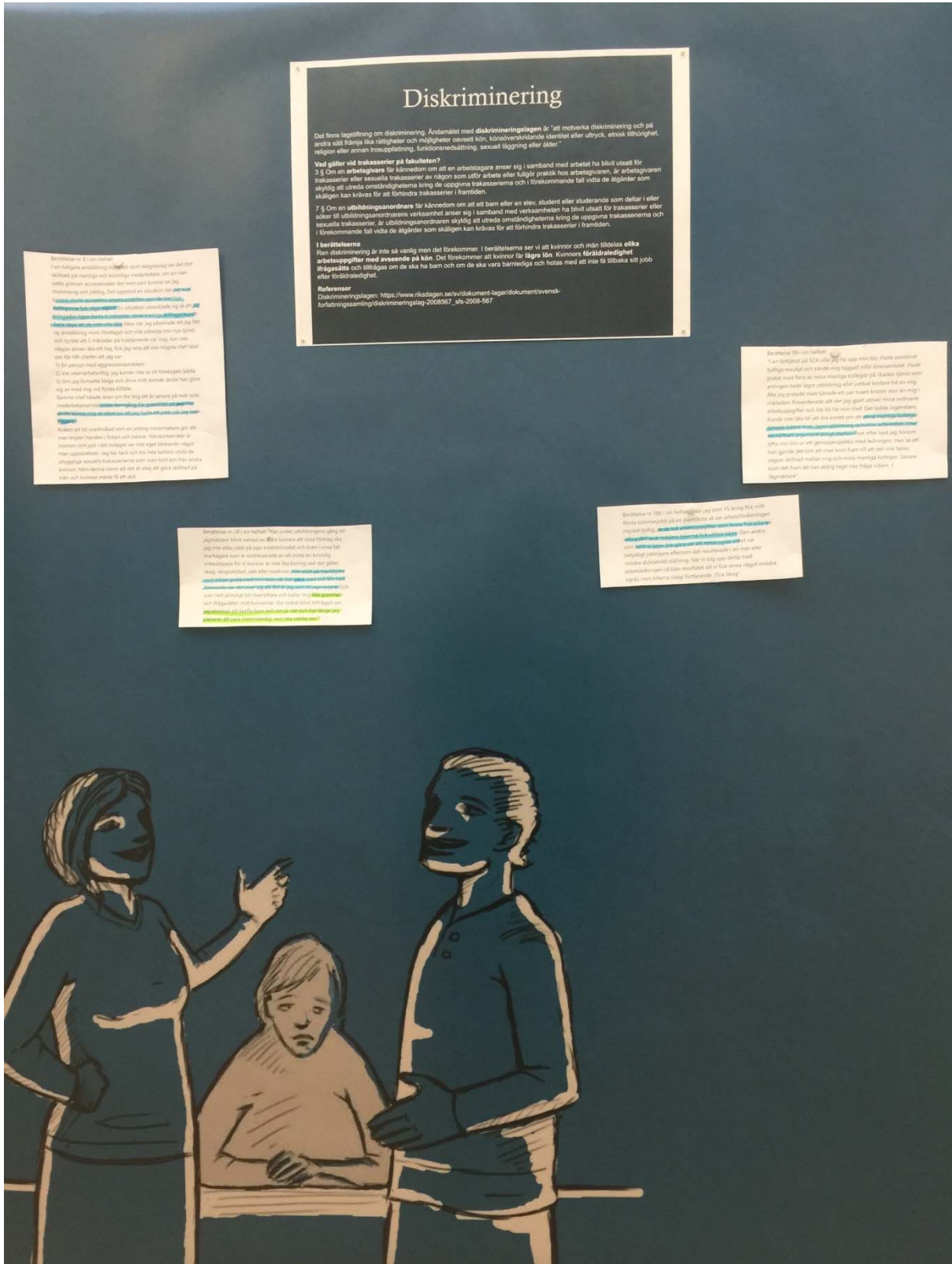
Berättelse nr 76 i sin helhet: "Under en konferens där jämställdhet var på agendan fick jag höra följande råd av en högt uppsatt kvinna inom skogsbranschen: "Jag brukar säga till mina kvinnliga medarbetare att de måste anstränga sig ännu mer än männen för att inte bli ifrågasatta". Där och då

insåg jag allvaret i denna fråga. Vi får inte ge upp! Vi måste kämpa för att få bort dessa strukturer istället för att föra dem vidare till nya inom branschen. - Kvinnlig Jägmästare"

Berättelse nr 71 i sin helhet: "Att inte synas för att jag är kvinna. Att inte uppmärksammas för att jag är kvinna. Att inte stöttas för att jag är kvinna. Att inte kunna avancera för att jag är kvinna. Det är situationen i ett av Sveriges största skogsbolag. "

Berättelse nr 2 i sin helhet: "På ett gemensamt möte under mitt första år i yrkeslivet. En mellanchefer säger högt inför hela gruppen att de ska börja smugla p-piller i mitt kaffe för att få stopp på föräldraledigheterna. Alla skrattar sitt bifall, även regionchefen. /Kvinna 30år"

Diskriminering

Diskriminering

Det finns lagstiftning om diskriminering. Ändamålet med diskrimineringslagen är ”att motverka diskriminering och på andra sätt främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.”

Vad gäller vid trakasserier?

3 § Om en arbetsgivare får kännedom om att en arbetstagare anser sig i samband med arbetet ha blivit utsatt för trakasserier eller sexuella trakasserier av någon som utför arbete eller fullgör praktik hos arbetsgivaren, är arbetsgivaren skyldig att utreda omständigheterna kring de uppgivna trakasserierna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra trakasserier i framtiden.

7 § Om en utbildningsanordnare får kännedom om att ett barn eller en elev, student eller studerande som deltar i eller söker till utbildningsanordnarens verksamhet anser sig i samband med verksamheten ha blivit utsatt för trakasserier eller sexuella trakasserier, är utbildningsanordnaren skyldig att utreda omständigheterna kring de uppgivna trakasserierna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra trakasserier i framtiden.

I berättelserna

Ren diskriminering är inte så vanlig men det förekommer. I berättelserna ser vi att kvinnor och män tilldelas olika arbetsuppgifter med avseende på kön. Det förekommer att kvinnor får lägre lön. Kvinnors föräldraledighet ifrågasätts och tillfrågas om de ska ha barn och om de ska vara barnlediga och hotas med att inte få tillbaka sitt jobb efter föräldraledighet.

Referenser

Diskrimineringslagen: https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/diskrimineringslag-2008567_sfs-2008-567

Berättelse nr 8 i sin helhet: I en tidigare anställning inom ett stort skogsbolag var det stor skillnad på manliga och kvinnliga medarbetare, om en man satte gränser accepterades det men som kvinna var jag motsträvig och jobbig. Det uppstod en situation där jag som kvinna skulle acceptera arbetsuppgifter som de manliga kollegorna fick säga nej till. En situation utvecklade sig så att jag tvingades ligga borta 6 månader, mina manliga kollegor kunde bara säga att de inte ville åka. Men när jag påpekade att jag fått ny anställning inom företaget och ville påbörja min nya tjänst och tyckte att 3 månader på traktamente var nog, kan inte någon annan åka ett tag, fick jag veta att min högsta chef talat om för HR-chefen att jag var

- 1) En person med aggressionsproblem
- 2) Var osamarbetsvillig, jag kunde inte se till företagets bästa.
- 3) Om jag fortsatte klaga och driva mitt ärende skulle han göra sig av med mig vid första tillfälle.

Samme chef talade även om för mig ett år senare på mitt sista medarbetarsamtal innan hemgång för graviditet att jag inte skulle känna mig så säker på att jag hade ett jobb när jag kom tillbaka. Risken att

bli svartmålad som en jobbig medarbetare gör att man knyter handen i fickan och backar. Härskartekniker är normen och just i det bolaget var inte eget tänkande något man uppskattade. Jag har tack och lov inte behövt utstå de ohyggliga sexuella trakasserierna som man hört om från andra kvinnor. Men denna norm att det är okej att göra skillnad på män och kvinnor måste få ett slut.

Berättelse nr 28 i sin helhet: "Har under utbildningens gång till jägmästare blivit varnad av äldre kursare att vissa företag ska jag inte söka jobb på pga arbetsklimatet och även i vissa fall markägare som är ointresserade av att möta en kvinnlig virkesköpare för vi kvinnor är inte lika kunnig vad det gäller skog, skogsskötsel, jakt eller maskiner. Har stött på markägare som börjar prata med min man när han varit med och blir helt förvirrade när det visar sig att det är jag som är jägmästare. Och som helt plötsligt blir översittare och kallar mig lilla gumman och ifrågasätter mitt kunnande. Har också blivit tillfrågad om jag planerar att skaffa barn och om ja, när och hur länge jag planerar att vara mammaledig, vem ska vabba osv."

Berättelse 99 i sin helhet: "I en fälttjänst på SCA ville jag ha upp min lön. Hade presterat tydliga resultat och kände mig taggad inför lönesamtalet. Hade pratat med flera av mina manliga kollegor på likadan tjänst som antingen hade lägre utbildning eller jobbat kortare tid än mig. Alla jag pratade med tjänade ett par tusen kronor mer än mig i månaden. Presenterade allt det jag gjort utöver mina ordinarie arbetsuppgifter och lite till för min chef. Det ledde ingenstans. Kunde inte låta bli att dra kortet om att mina manliga kollegor tjänade bättre trots lägre utbildning och/eller erfarenhet. Inte ett hållbart argument enligt chefen. Året efter bad jag honom lyfta min lön ur ett genusperspektiv med ledningen. Han sa att han gjorde det och att man kom fram till att det inte fanns någon skillnad mellan mig och mina manliga kollegor. Senare kom det fram att han aldrig tagit min fråga vidare. / Jägmästare"

Berättelse nr 106 i sin helhet: "När jag som 15 åring fick mitt första sommarjobb på en plantskola så var arbetsfördelningen mycket tydlig, av de två arbetsuppgifter som fanns fick killarna utföra den ena, medans tjejerna fick utföra båda. Den andra, som bara vi tjejer fick göra var att rensa ogräs vilket var betydligt jobbigare eftersom det resulterade i en mer eller mindre dubbelvikt ställning. När vi tog upp detta med arbetsledningen så blev resultatet att vi fick rensa något mindre ogräs, men killarna slapp fortfarande. /Sca Skog"

Kvinna i mansdominerad kultur

Kvinna i mansdominerad miljö

Kvinnor som är i minoritet på sin arbetsplats lyfts fram som representanter för alla kvinnor. Många upplever att de blir en stereotyp, eller en symbol för det som anses kvinnligt. I och med att kvinnor synliggörs genom sitt kön får det som effekt att de blir osynliga yrkespersoner. Att vara kvinna, och därmed exkluderad från normen, innebär ofta också att hon granskas hårdare, eftersom kompetensen döjs till förmån för könsbundenhet. Prestationer blir uppmärksammas som representativt för kvinnligheten, inte för prestationen i sig. Kvinnor behöver därför presentera bättre än männen för att passera eller accepteras. Men inte för bra – för då slår hon i glastaket.

I berättelserna
Kvinnorna i berättelserna vittnar om upplevelsen att reduceras till sitt kön och göras till symbol för vad som anses kvinnligt. Flera av berättelserna handlar om synen på kvinnan som inkvalificerad och därför mindre värdig att tillhöra arbetsplatsen eller branschen. Könet är i förgrunden, yrkesidentiteten i bakgrund. Flera av berättelserna vittnar också om balansgången att "vara kvinna på rätt sätt" för att lyckas i en mansdominerad bransch.

Referenser
Kanter, R.M. (1997). *Men and women of the cooperation*. New York: BasicBooks.

(The following text is a transcription of the smaller text blocks visible in the image, which are mostly illegible due to low resolution and blurring. It appears to be a collection of short stories or testimonials related to the main topic.)

Kvinna i mansdominerad kultur

Kvinnor som är i minoritet på sin arbetsplats lyfts ofta fram som representanter för alla kvinnor. Många upplever att de blir en stereotyp, eller en symbol för det som anses kvinnligt. I och med att kvinnor synliggörs genom sitt kön får det som effekt att de blir osynliga som yrkespersoner. Att vara kvinna, och därmed exkluderad från normen, innebär ofta också att hon granskas hårdare, eftersom kompetensen döljs till förmån för könstillhörigheten. Prestationer blir uppmärksammade som representativt för kvinnligheten, inte för prestationen i sig. Kvinnor behöver därför presentera bättre än männen för att passera eller accepteras. Men inte för bra – för då slår hon i glastaket.

I berättelserna

Kvinnorna i berättelserna vittnar om upplevelsen att reduceras till sitt kön och göras till symbol för vad som anses kvinnligt. Flera av berättelserna handlar om synen på kvinnan som inkvoterad och därför mindre värdig att tillhöra arbetsplatsen eller branschen. Könet är i förgrunden, yrkesidentiteten intar bakgrund. Flera av berättelserna vittnar också om balansgången att ”vara kvinna på rätt sätt” för att lyckas i en mansdominerad bransch.

Referenser

Kanter, R.M. (1997). Men and women of the cooperation. New York: BasicBooks.

Berättelse nr 59 i sin helhet: "Var hemma i min hemstad över en helg, detta i början av min utbildning. Min mammas väninna var så glad att jag valt en skoglig utbildning för "det kommer att gå så lätt för dig, du är ju kvinna" Om hon bara visste hur "lätt" det är..."

Berättelse nr 60 i sin helhet: "Under en funktionsmiddag, långt ute i skogen, jag var ensam (nyanställd) kvinna bland över ett dussin män, väl förfriskade, jag var den enda nyktra, så fick jag höra följande av en kollega: "Hon visste vad hon gav sig in på när hon sökte sig till skogen. Då får man faktiskt tåla jargongen som vi har här i gruppen". Denna kommentar kom efter att en lek hade sparat ur och blivit mindre rumsren. Vissa antog att jag tog illa vid mig (utan att rådfråga mig vad jag kände), andra tyckte visst att jag fick skylla mig själv. Självt satt jag där tyst och begrundade hur jag ska ställa mig till denna problematik som vi kvinnor inom branschen ställs inför. SCA Skog"

Berättelse nr 72 i sin helhet: "Jag blev tillsagd av en annan äldre jägmästare att jag hade möjlighet att lyckas i den här branschen, dels just på grund av att jag är tjej (han ansåg att tjejer får jobb numera bara för att dom är tjejer) och dels om jag bara inte var som andra tjejer. Jag fick inte va "så känslig" för då skulle jag inte bli långvarig. Jag måste ex kunna ta och låta skämt passera. Då skulle jag kunna nå långt tydligen... /jägmästare"

Berättelse nr 73 i sin helhet: "Grattis! Den enda anledningen till varför du är här är för att de kvoterar in kvinnor just nu. Så gå inte runt och tro du att förtjänar att vara här, du har bara snott platsen från en bättre lämpad man."

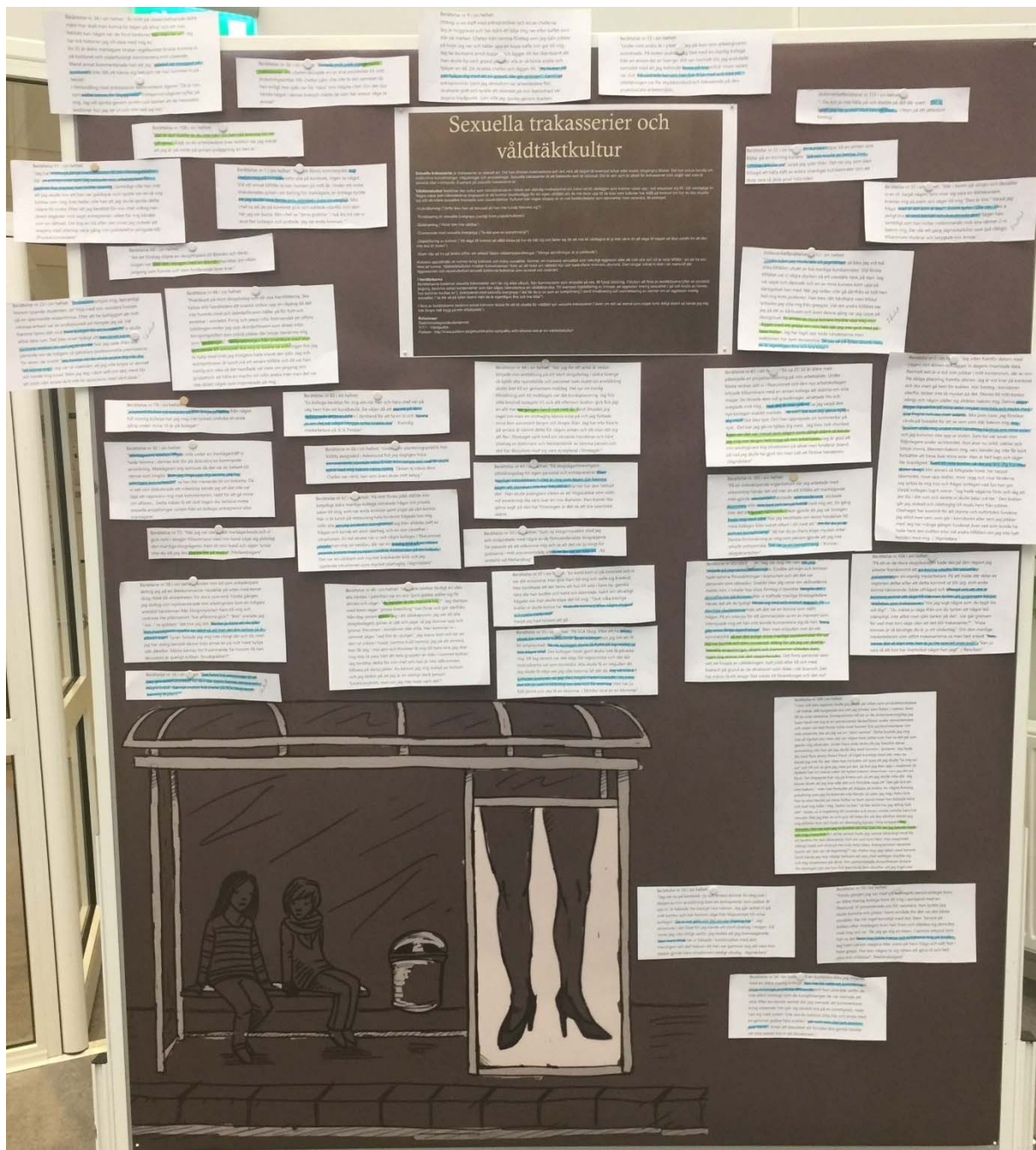
Berättelse nr 80 i sin helhet: "Känslan som infinner sig när man säger till sina manliga kollegor att stoppa in sin egen mugg i diskmaskinen och dagen efter sitter det en lapp uppsatt i köket där det står mitt namn och sedan "jobbar faktiskt inte här" som ett skämt på lappen "din mamma jobbar inte här" och alla tycker det är så roligt att det pratas om det lång tid efteråt..."

Berättelse 93 i sin helhet: "De så många "fördelar kvinnor har i skogsbranschen" som många pratar om, finns inte. Å ena sidan förminskas man ständigt i och med att en "inte ska sticka ut för mycket", "lite skinn på näsan får du ha", "du får inte vara så känslig" mm . Å andra sidan tydliggörs ens könsidentitet, exempelvis så fort det är tal om någonting förväntas man svara som om man representerar hela kvinno släktets åsikter."

"Berättelse nr 86 i sin helhet: "Hur många gånger har man inte hört att man kommer få jobbet man sökt bara för att man är tjej?"

"Berättelse nr 14 i sin helhet: "Vid en större mässa uttryckte en av cheferna att mitt deltagande i första hand var tänkt som kuttersmycke. Så mycket fick en för totalt 7 års högskolestudier!"

Sexuella trakasserier och våldtäktskultur

Sexuella trakasserier och våldtäktskultur

Sexuella trakasserier är trakasserier av sexuell art. Det kan förutom kommentarer och ord vara att någon till exempel tafsar eller kastar närgångna blickar. Det kan också handla om ovälkomna komplimanger, inbjudningar och anspelningar. Sexuella trakasserier är ett beteende som är oönskat. Det är den som är utsatt för trakasserier som avgör vad som är oönskat eller kränkande. Exempel på sexuella trakasserier är:

Våldtäktskultur beskriver den kultur som kännetecknas av rädsla och ständig medvetenhet om risker att bli våldtagen som kvinnor växer upp i och anpassar sig till i sitt vardagliga liv. Några saker som kännetecknar begreppet är att kvinnor skuldbeläggs för sin egen våldtäkt om de inte lever upp till de krav som kulturen har ställt på kvinnor om hur de ska skydda sig och att mäns sexualitet framställs som okontrollerbar. Kulturen kan sägas skapas av en rad beståndsdelar som samverkar med varandra, till exempel:

- Victimblaming ("Varför blev hon så berusad att hon inte kunde försvara sig?")
- Trivialisering av sexuella övergrepp (vanligt inom populärkulturen)
- Slutshaming ("Horor kan inte våldtas")
- Överseende med sexuella övergrepp ("Ta det som en komplimang!")
- Objektivisering av kvinnor ("Att säga till kvinnor att alltid tänka på hur de klär sig och betar sig för att inte bli våldtagna är ju inte värre än att säga till någon att låsa cykeln för att den inte ska bli stulen")
- Stark vilja att tro på falska siffror om antalet falska våldtäktsanmälningar ("Många anmälningar är ju påhittade")

Kulturen upprätthålls av normer kring kvinnors och mäns sexualitet. Normer om mannens sexualitet som naturligt aggressiv eller att män ska och vill ta varje tillfälle i akt att ha sex med en kvinna. Våldtäktskulturen innebär konsekvenser i form av att hotet om våldtäkt styr och kontrollerar kvinnors utrymme. Den tvingar också in män i en mansroll där aggressivitet och okontrollerbart sexuellt beteende betraktas som normalt och önskvärt.

I berättelserna

Berättelserna beskriver sexuella trakasserier som tar sig olika uttryck, från kommentarer som anspelar på sex, till fysisk beröring. Förutom att flera av berättelserna lyfter en sexistisk jargong, beskrivs också komponenter som kan sägas känneteckna en våldtäktskultur. Till exempel objektivisering av kvinnor, en aggressiv manlig sexualitet ("gå och knulla av henne, hon behöver knullas av"), överseende med sexuella övergrepp ("det får du ju se som en komplimang") samt trivialisering och normalisering av normer om en aggressiv manlig sexualitet ("de blir så på fyllan ibland men de är egentligen fina och bra killar").

I flera av berättelserna beskrivs också kvinnors rädsla för att bli utsatta för våldtäkt och sexuella trakasserier ("även om det var menat som något sorts dåligt skämt så kände jag mig inte längre helt trygg på min arbetsplats")

Referenser

Diskrimineringsombudsmannen

1177 – Vårdguiden

Politism - <http://www.politism.se/genusfolket/no-sympathy-with-whores-vad-ar-en-valdtaktskultur/>

Berättelse nr 113 i sin helhet: "- Du kan ju inte hålla på och kladda på det där viset! - Det är lugnt, jag har pratat med hennes man.... //Man på ett jättestort företag."

Berättelse nr 32 i sin helhet: "En kursare ropar till en annan som kletar på en kvinnlig kursare: "Gå och knulla av henne, hon behöver knullas av" varpå jag ryter ifrån. Det var jag som blev tillsagd att h

Inlämnad på Skogis: När en kursare gormar: "Gå och knulla henne. Hon behöver knullas av" åt en full kursare som försöker få hem en tredje kursare (kvinnlig) som knappt kan stå på benen men ändå säger ifrån. Jag: "Vad fan håller du på med, så kan du inte göra". Fjärde kursare säger: "Sluta vara så jävla pryd hela tiden" till mig. Känner att min åsikt är obefintlig och att mina manliga kursare kan säga och bete sig hur de vill då de är i grupp. ålla käft av andra (manliga) kurskamrater och att sluta vara så jävla pryd hela tiden."

Berättelse nr 51 i sin helhet: "Står i baren på skogis och beställer in en öl. Varpå någon, som visar sig vara en äldrekursare, knackar mig på axeln och säger till mig "Den är bra." Varpå jag frågar "Vad är det som är bra?" Svaret lyder: "Din röv. Den e jävligt bra. Vi stod faktiskt och diskuterade den" Säger han, samtidigt som han nickar instämmande mot sina vänner 2 m bakom mig. Där står ett gäng jägmästarkillar som (på riktigt) tillsammans studerat och betygsatt min kropp."

Berättelse nr 61 i sin helhet: "En ca 25-30 år äldre man påbörjade en projektanställning på min arbetsplats. Under första veckan satt vi i fikarummet och den nya arbetskollegan började tillsammans med en annan kollega att skämta om sina magar. De liknade dem vid gravidmagar, skrattade lite och sneglade mot mig... -Nej, jag är inte gravid, sa jag varpå den nya kollegan snabbt svarade: -Nä men det kan jag gärna hjälpa dig med! Det blev tyst. Och han upprepade sin kommentar på nytt. -Det kan jag gärna hjälpa dig med... Jag blev helt chockad. Även om det var menat som någon sorts dåligt skämt så kände jag mig inte längre helt trygg på min arbetsplats. Jag är glad att min arbetsgivare tog situationen på allvar men funderar ibland på vad jag skulle ha gjort om man valt att förbise händelsen. /Jägmästare"

Berättelse nr 105 i sin helhet: "På en virkesköpande organisation där jag arbetade med virkesinköp hände det vid mer än ett tillfälle att markägande män gjorde närmanden, skickade opassande sms, skickade blommor, ville resa bort och bo på hotell med mig etc. En gång blev det ett fysiskt närmande vilket gjorde att jag var tvungen freda mig med våld. När jag berättade om dessa händelser till mina kollegor blev svaret oftast i stil med att "det får du ju se som en komplimang" "då har du ju chans köpa mycket virke". Denna förminskning av mig som person gjorde att jag inte orkade polisanmäla. Det var ju en komplimang. / Kvinna i skogsbranschen"

Berättelse nr 104 i sin helhet: "På ett av de stora skogsbolagen hade det på den region jag arbetar framkommit att en kvinna utsatts för sexuella trakasserier av en manlig medarbetare. På ett möte där delar av regionen deltar efter att detta kommit ut blir jag, som enda kvinna närvarande, både utfrågad och tillsagd om att det är kvinnors ansvar att säga till när man tycker att jargongen börjar uppfattas som trakasserier. "Har jag sagt något som du tagit illa vid dig?", "Du måste ju säga ifrån om du tycker att något blir olämpligt. Inte alltid man själv tänker på det", Var går gränsen för vad man törs säga utan att det blir trakasserier?", "Vissa kvinnor är så känsliga, du är ju ett undantag". Om den manlige medarbetaren som utfört trakasserier sa man helt enkelt "han menar det så klart inte, han är ju lite speciell men snäll", "kan ju vara så att hon har övertolkat något han sagt". / Besviken"

Berättelse nr 25 i sin helhet: "Jag var nog lite naiv när jag började på jägmästarutbildningen. Trodde att män och kvinnor hade samma förutsättningar i branschen och att det var personen som räknades. Snabbt blev jag varse om skillnaderna mellan kön. I lokaler hos vissa företag vi besökte hängde det

porraffischer på kvinnor. När vi träffade manliga företagsledare hände det att de tydligt vände sig mot och endast svarade de manliga studenterna trots att det var en kvinna som ställt frågan. På en intervju för ett sommarjobb sa en av männen som intervjuade mig att han inte kunde koncentrera sig då han "bara såg mina långa ögonfransar". Blev man erbjuden mer än ett sommarjobb så var det enligt mina manliga kurskamrater för att jag var kvinna och blev invoterad, aldrig för att jag var duktig. Sexuella anspelningar, skämt och trakasserier slätades över, ingen tog ansvar när det rapporterades. Det finns personer som valt att hoppa av utbildningen, bytt jobb eller till och med bransch på grund av de strukturer som råder i vår bransch. Det här måste få ett stopp! Det måste till förändringar och det nu!"

Berättelse nr 3 i sin helhet: "Jag sitter framför datorn med ryggen mot dörren och lägger in dagens insamlade data. Normalt sett är vi två som jobbar i mitt kontorsrum, där av min lite dåliga placering framför dörren. Jag är sist kvar på kontoret och ska snart gå hem för kvällen. Hör fotsteg i korridoren utanför, tänker inte så mycket på det. Dörren till mitt kontor stängs och någon ställer sig alldeles bakom mig. Denna någon lägger händerna på mina axlar, stryker min hals och nacke med sina fingrar och ner över axlarna. Min puls rusar, jag försöker vända på huvudet för att se vem som står bakom mig. Jag försöker vrida mig undan men händerna hårdnar om mina axlar och jag kommer inte upp ur stolen. Som tur var sover min följeslagare under skrivbordet. Hon anar nu oråd, vaknar och börjar morra. Mannen bakom mig, vars händer jag inte får bort, fortsätter att treva över mina axlar. Han är helt lugn och säger lite överlägset: "Kom till mitt kontor, så ska jag lära dig hur man sköter skog". Min annars så folkglada hund, har tappat tålamodet, rusar upp skäller, reser ragg och visar tänderna. Jag lyckas ta mig loss och frågar kollegan vad fan han gör. Varpå kollegan lugnt svarar: "Jag hade vägarna förbi och såg att det lös i ditt rum och tänkte vi skulle talas vid lite." Den kvällen går jag skakad och obehaglig till mods hem från jobbet. Obehaget har kommit för att stanna och nuförtiden funderar jag alltid över vem som går i korridoren eller vem jag jobbar med. Jag har många gånger funderat över vad som kunde ha hänt den kvällen eller vid andra tillfällen om jag inte haft hunden med mig. / Jägmästare "

Berättelse nr 109 i sin helhet: "I min roll som aspirant skulle jag prova på rollen som produktionsledare i ett halvår. Allt fungerade bra och jag trivdes som fisken i vattnet, fram till de sista veckorna. Entreprenören till ett av de slutavverkningslag jag hade hand om tog in en pensionerad skotarförare under semestertiden och redan vid mitt första möte med honom fick jag kommentarer om mitt utseende, bla att jag var en "skön varelse". Detta brydde jag mig inte så mycket om, men det var något med sättet som han sa det på som gjorde mig obekvä. Under hans sista vecka då jag besökte deras avverkning ville han att jag skulle åka med honom i skotaren. Jag hade åkt med flera andra förare förut, så inget konstigt med det, men nu kände jag inte för det. Men han fortsatte att tjata att jag skulle "ta mig en tur" och till sist så gick jag med på det. Så fort jag klev upp i maskinen så flyttade han en massa saker till hyllan bakom förarsitsen som jag åkt på förut. Sen klappade han sig på knäna och sa att jag skulle sitta där. Jag kände direkt att jag inte ville det och försökte säga att "det går bra att sitta bakom.." men han fortsatte att klappa på knäna. Av någon konstig anledning som jag fortfarande inte förstår så satte jag mig i hans knä. Han la sina händer på mina höfter en kort stund innan han började köra och bad mig hålla i mig. Sedan sa han "så här skönt har jag aldrig haft det". Sedan sa vi ingenting till varandra och turen varade kanske bara två minuter. När jag klev av och gick till bilen för att åka därifrån kände jag mig alldeles tom och hade en obehaglig känsla i hela kroppen. Jag skämdes. Det var som jag la skulden på mig själv för att jag faktiskt hade satt mig i hans knä. En vecka senare hade jag samlat tillräckligt mod för att berätta för min dåvarande chef om vad som hänt. Han reagerade väldigt starkt och stod på min sida hela tiden. Entreprenören däremot tyckte att "det var väl ingenting?" när chefen tog upp saken med honom. Dock kände jag mig väldigt tacksam att

min chef verkligen brydde sig och tog situationen på allvar. Den pensionerade skotarföraren slutade för säsongen och om han fick återvända året därefter vet jag inget om."

Berättelse nr 19 i sin helhet: "Första gången jag var med på företagets personaldagar kom en äldre manlig kollega fram till mig i samband med en fikastund. Vi presenterade oss för varandra. Han tyckte jag skulle komma och jobba i hans område för det var det bästa området. Var väl inget konstigt med det. Men. Senare på kvällen efter middagen kom han fram och ställdes sig jämsides med mig och sa: -får jag ge dig en kram. I samma sekund som han sa det hann han både krama och blötpussa mig på kinden. Jag hann varken reagera eller svara på hans fråga och satt fast i hans grepp. Hur kan någon ta sig rätten att göra så och helt utan min tillåtelse? /Mellanskogare"

Berättelse nr 20 i sin helhet: "Jag var ny på kontoret, ny och ensam kvinna. En dag just i början av min anställning kom en entreprenör som jobbar åt oss in. Vi hälsade lite hastigt i korridoren. Jag går sedan in på mitt kontor och hör honom säga från fikarummet till mina kollegor: "Så ni har gått och fått en sån fägring här!". Jag struntade i det fikat för jag kände ett stort obehag i magen. Då visste jag inte riktigt varför, jag tänkte att jag överreagerade. Men hans blick när vi hälsade i kombination med den meningen och det faktum att han var gammal nog att vara min pappa gjorde bara situationen väldigt olustig. -Jägmästare"

Berättelse nr 54 i sin helhet: "På en konferens blev jag sittande med en äldre manlig kollega. Han har för vana att kommentera unga kvinnliga anställdas utseende och han undrade varför de inte alltid mottogs som de komplimanger de var menade att vara. Efter en stunds samtal där jag menade att kommentarer kring utseende inte gör sig särskilt bra på en arbetsplats, reser han sig med orden "inte ska du behöva sitta här och prata med en gammal gubbe hela kvällen" går runt min stol och smeker över håret... Antar att talesättet att försöka lära gamla hundar att sitta passar bra in på situationen."

Berättelse nr 34 i sin helhet: "Är trött på utseendefixerade äldre män! Hur skall man kunna bli tagen på allvar och att man faktiskt kan något när de först bedömer hur man ser ut?! Jag har två historier jag vill dela med mig av: En 35 år äldre markägare brukar regelbundet brukar komma in på kontoret och underfundigt kommentera mitt utseende. Bland annat kommenterade han att jag "iallafall var snyggast på kontoret". Inte lätt att känna sig bekväm när han kommer in på besök! I förhandling med entreprenör kommenterar ägaren "De är han som kallar henne för Snygg-xxxx" Entreprenörsägaren syftar på mig. Jag vill sjunka genom jorden och känner att de mestadels bedömer hur jag ser ut och inte vad jag kan."

Berättelse nr 36 i sin helhet: "Slutade mitt jobb pga sexuella trakasserier. HR-chefen skickade en av sina assistenter till mitt avslutningsamtal. HR-chefen själv ville inte ta det samtalet då hen enligt hen själv var för "nära" min högsta chef. Om det ska hända något i denna bransch måste de som bär ansvar våga ta ansvar."

Berättelse nr 108 i sin helhet: "Var är du? Varför är du inte här? Du kan väl komma hit ner och gosa" Sagt av en arbetsledare över telefon när jag svarat att jag är på möte på annan anläggning än han är."

Berättelse nr 9 i sin helhet: "Utdrag ur en träff med entreprenörer och en av cheferna: Jag är höggravid och har svårt att böja mig ner efter kaffet som står på marken. Chefen från samma företag som jag själv jobbar på böjer sig ner och håller upp en kopp kaffe och ger till mig. Jag tar tacksamt emot koppen och lägger till lite skämtsamt att man skulle ha varit gravid jämt för alla är så himla snälla och hjälper en då. Då skrattar chefen och lägger till: "jag tänker då inte hjälpa dig med att bli

gravid, där går gränsen". Samtliga entreprenörer (som jag dessutom var arbetsledare för) skrattade gott och tyckte att skämtet på min bekostnad var dagens höjdpunkt. Själv ville jag sjunka genom marken."

Berättelse nr 1 i sin helhet: "På mitt första sommarjobb tog chefen mig på rumpan inför alla på kontoret, ingen sa något. Vid ett annat tillfälle la han handen på mitt lår. Under ett möte diskuterades priser i en tävling för markägare, en kollega tyckte att jag skulle vara första pris, inlindad i bara en vargfäll. Min chef sa att de på kontoret gick och suktade utanför min dörr när jag var borta. Min chef sa "tjena grabbar" i två års tid när vi stod fler kollegor och pratade, jag var enda kvinnan. "

Berättelse nr 23 i sin helhet: "Professorn erbjöd mig, den enligt honom lysande studenten, att följa med och assistera honom på en spännande researchresa. Efter att ha tydliggjort att mitt intresse enbart var av professionell art hängde jag på. Väl framme fanns det visst bara budget för ett hotellrum, vi skulle alltså dela rum. Det blev snart tydligt att han tänkt sig en närmare relation än vad jag önskade. När jag sade ifrån och påminde om de tidigare så självklara professionella premisserna för resan var svaret "jag trodde att du skulle ändra dig när du lärt känna mig". Jag var så obekvämt att jag ville krypa ur skinnet och kände mig lurad. Men jag teg i stort sett om det, mest för att inom vårt smala skrå inte bli associerat med sånt slask."

Berättelse 88 i sin helhet: "Att ett företag döpte en skogsmaskin till Blondin och deras slogan var 'Gör det i skogen med en Blondin' berättar om vilken jargong som funnits och som fortfarande lever kvar."

Berättelse nr 86 i sin helhet: "Praktikant på stort skogsbolag och vill visa framfötterna. Ska hjälpa min handledare att snabbt snitsla upp en rågång då det inte hunnits med och skördarföraren håller på för fullt och avverkar i området. Pirrig och pepp inför förtroendet att utföra snitslingen möter jag upp skördarföraren som direkt inför förröjningskillen som också jobbar där börjar benämna mig som "puddingen". Nedgraderingen från praktikant med stort förtroende till sexobjekt fick mig ur balans så snitslingen fick jag ta hjälp med trots jag troligtvis hade klarat det själv. Jag och skördarföraren åt lunch vid ett senare tillfälle och då var han trevlig och reko så det handlade väl mest om jargong och gruppsytryck att hålla en macho stil inför andra män men det var inte direkt något som imponerade på mig."

Berättelse nr 79 i sin helhet: "Klappen/dasken på rumpan på den årliga julfesten från någon full manlig kollega har jag nog inte lyckats undvika en enda gång under mina 10 år på bolaget."

Berättelse nr 82 i sin helhet: "Markägarens telefon ringde mitt under en markägarträff vi hade hemma i dennes kök för att diskutera en kommande avverkning. Markägaren tog samtalet då det var en bekant till denne som ringde: "Kan jag ringa upp dig senare, jag har nämligen kvinnobesök!" sa han lite menande till sin bekanta. Då vi satt och diskuterade ett virkesköp kände jag att det inte var läge att opponera mig mot kommentaren, rädd för att gå miste om affären... Detta måste få ett slut! Ingen ska behöva motta sexuella anspelningar varken från en kollega, entreprenör eller markägare!"

Berättelse nr 75: "När jag var ute på ett markägarbesök och vi gick runt i skogen tillsammans med min hund böjer sig plötsligt den manliga skogsägaren fram till min hund och säger: tycker inte du att jag ska klappa lite på matte? /Mellanskogare"

Berättelse nr 58 i sin helhet: "Under min tid som virkesköpare deltog jag på en återkommande händelse på orten med temat skog riktat till allmänheten för stora som små. Första gången jag deltog och representerade min arbetsgivare kom en tidigare anställd tjänsteman från Skogsstyrelsen fram till mig och undrade lite pillemariskt "hur affärerna gick?" "Bra!" svarade jag. "Jaa..." sa gubben "det tror

jag det. Räcker ju bara att du går före markägaren uppför en slänt så att han ser din rumpa så är affären klar". Tyvärr fattade jag mig inte riktigt där och då, men jag har aldrig bemött denne man annat än på mitt mest kyliga sätt därefter. Måste kännas lite frustrerande för honom då han dessutom är sjukligt nyfiken. Snuskgubbe!!!"

Berättelse nr 16 i sin helhet: "Det fanns två anledningar till att han gav sommarjobbet till den där tjejen; hennes vänstra och högra bröst". Samtal mellan två chefer på SCA Skog om en kvinnlig student."

Berättelse nr 83 i sin helhet: "En kollega berättar för mig om när han och hans chef var på väg hem från ett kundbesök. De väljer då att stanna på den nyöppnade strippklubben i Jämtland för att ta en öl och ”spana in om det var några snygga ryska brudar där” - Kvinnlig medarbetare på SCA Timber"

Berättelse nr 62 i sin helhet: "På mitt första jobb ställde min betydligt äldre manliga kollega önskade frågor om privata saker till mig, som var enda kvinnan samt yngst på vårt kontor. När vi åt lunch på restaurang hela kontoret frågade han mig inför alla om jag använder stringtrosor. Jag blev alldeles paff av frågan och kände ett stort obehag, och en stor utsatthet i situationen. En tid senare när vi satt några kollegor i fikarummet visade han mig sin telefon, där var en gräslig bild på en naken asiatisk kvinna med rumpan i vädret, fastbunden på en lastpall. Det var en våldsamt och mycket kränkande bild, och jag upplevde situationen som mycket obehaglig. /Jägmästare"

Berättelse nr 66 i sin helhet: "Under min planteringspraktik hos XXXXs skogsvård i Askersund fick jag dagligen höra kommentarer rörande mina bröst, min rumpa och vad de skulle göra med mig bakom nästa rishög. Tänker ej citera dem. Chefen var värst, han som även skrev mitt betyg."

Berättelse nr 43 i sin helhet: "På skogsägarföreningens utbildningsdag för egen personal och entreprenörer. Den manlige instruktören: " -Det är inte som tjejen där hemma säger, att storleken inte har betydelse. För här har den faktiskt det". Han skulle poängtera vikten av att högstubbar som ställs vid avverkning ska vara över en viss diameter. Han kunde lika gärna sagt: på den här föreningen är det ok att dra sexistiska skämt."

Berättelse nr 44 i sin helhet: "När jag för ett antal år sedan började min anställning på ett stort skogsbolag i södra Sverige så bjöds alla nyanställda och personer som slutat sin anställning under året till en gemensam middag. Det var en trevlig tillställning och till middagen var det bordsplacering. Jag fick sitta bredvid bolagets VC och allt eftersom kvällen gick fick jag en allt mer närgången hand mot mitt lår, först låtsades jag inget om men en obehaglig känsla kröp på och jag flyttade mina ben successivt längre och längre ifrån. Jag har inte förens på senare år nämnt detta för någon annan och då visar det sig att fler i företaget varit med om liknande händelser och känt obehag av dominans och härskarteknik av samma person och det har dessutom visat sig vara accepterat i företaget."

Berättelse nr 46 i sin helhet: "Jag hade bäddat färdigt en utav alla bäddar i jaktvillan när en stor tjock gubbe ställer sig för dörren och säger, ”du kanske skulle massera mig?”. Jag stampar med foten säger ”prova stretching” han flinar och går därifrån. Någon dag senare städar jag i ett sällskapsrum, jag vet att alla skogsbolagets gäster är ute och jagar så jag stannar upp och lyssnar. Personen i korridoren står stilla. Han kommer in i rummet säger ”vad fint du sjunger”, jag svarar kort och tar en dörr ut vidare i huset. Samma kväll hamnar jag på att servera, han får tag i min arm och försöker få mig till hans knä, jag drar mig loss så pass hårt att hela gruppen av män i rummet tystnar. Jag berättar detta för min chef och han är inte välkommen tillbaka på dessa jakter. Än känner jag mig äcklad av honom och jag tänker på att jag är en väldigt stark person fysiskt/psykiskt, men om jag inte hade varit det?"

Berättelse nr 33 i sin helhet: "På SCA Skog. Efter att ha blivit utsatt för sexuella trakasserier av en kollega bad jag om att få bli omplacerad. Nä nä, kollegan skulle få flytta på sig istället sa min högre chef. Det kollegan hade gjort skulle inte få påverka mig. Ett tag senare var det dags för regionmöte och det där med påverka var som bortblåst. Alla skulle få en inbjudan dit. Jag skulle få välja om jag ville komma lät det då. Jag vill inte att kollegan kommer, sa jag. Den högre chefen svarade: -Ja, men det blir ju som mobbning om inte han får komma. Han har ju fyllt jämnt och ska få en blomma. / Mindre värd än en blomma"

Berättelse nr 35 i sin helhet: "Som ny skogsinspektör stod jag och småpratade med några av de förtroendevalda skogsägarna. De passade på att välkomna mig och sa att det var ju roligt för gubbarna i mitt ansvarsområde att få en fin tjej att titta på.. /fd. anställd vid Mellanskog"

Berättelse nr 37 i sin helhet: "En kund kom in på kontoret och vi var där ensamma. Han gick fram till mig och satte sig bredvid. Han berättade att det fanns ett hus till salu i hans by, ganska nära där han bodde och halvt om skämtade, halvt om allvarligt frågade om han skulle köpa det till mig. "Tänk vilka trevliga kvällar vi skulle kunna ha! Vi skulle kunna träffas några stycken och spela kläd poker" Varpå jag bad honom att gå."

Berättelse nr 13 i sin helhet: "Under mitt andra år i yrket var jag på kurs som arbetsgivaren anordnade. På rasten pratade jag litet med en manlig kollega från en annan del av Sverige. Allt var normalt tills jag avslutade samtalet med att jag behövde hinna på toa också innan rasten var slut. Då undrade han om han fick följa med och titta på. Utbildningen var för skyddsombud och fokuserade på den psykosociala arbetsmiljön...

"Berättelse 91 i sin helhet: "Jag har mottagit långa meddelanden till min företagstelefon där en entreprenör som jag jobbade som arbetsledare för beskrev hur mycket han tyckte om mig. Samtidigt ville han inte att jag skulle tror att han var gubbsjuk som tyckte om en så ung kvinna som mig. Inte heller ville han att jag skulle sprida detta vidare till andra. Efter att jag berättat för min chef vidtog han direkt åtgärder mot sagd entreprenör, vilket för mig kändes som en lättnad. Det tog en tid efter det innan jag slutade att reagera med obehag varje gång min jobbtelefon plingade till! /Produktionsledare"

Berättelse nr 69 i sin helhet: "Första året på utbildningen och vi är ute, ett gäng i klassen. Jag har fått känslan av att en klasskompis är intresserad men han har inte agerat på det. Innan vi alla ska gå hem tar en annan kille i klassen mig åt sidan och säger allvarligt till mig "Snälla, kan du inte bara gå hem med X? Han behöver det och vill så gärna."